

Št. 118

**MAREC
2016**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE



Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jakob Harisch, Jurij Kunaver,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Senko Juričič, Nina Stepanovič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavarjanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.



Mestna občina
Ljubljana



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

SAMO DA NAM NEBO NE PADE NA GLAVO*



foto: osebni arhiv

***PROSTO PO ATAAUFBIXU**

»Neke čudne kemikalije so v zraku.«

To je že kar nekaj časa nazaj ugotovil Vonnegut. Kemikalije, ki prihajajo v naše glave, povzročajo kemične reakcije in potem počnemo zares čudne in nedoumljive stvari. Recimo takele.

Vse okoli nas se neustavljivo spreminja, mi pa sprožimo svoje kremplje in se začnemo divje boriti proti vsem možnim fizikalnim in naravnim zakonom.

Odpremo prvo bojno linijo samo zato, da bi stvari ostale iste, ali pa da bi se celo vrnila tja, kjer so bile. Postane nas blazno strah ljudi, ki rešujejo gola življenja. Prekanjeno jih začnemo imenovati poplava in reka, tako je lažje odmisli, da gre za ljudi, in se ogradimo s smrtonosno ograjo. Ko nekaj posameznikov, ki so prišli v naš »urejen« svet iz drugih krajev, stori grozljive napade, začnejo od vsega adrenalina, jeze in strahu kemične reakcije še bolj divjati. Pozabimo, da v vsaki večji skupnosti ljudi, tudi pri nas, obstaja nekaj odstotkov norcev in nasilnežev, kar pa ne pomeni, da je taka večina ljudi.

Če ograja ne pomaga k zaščiti pred zunanjimi nevarnostmi, pa toliko bolj pripomore k ohranjanju kemičnega neravnovesja od znotraj. Zgodi se, da nas postane blazno strah tudi notranjih sovražnikov, ki bi utegnili porušiti staro stanje stvari. In tako spet z vso silo in močjo sovraštva zatremo ljudi, ki želijo le ljubiti, tako kot je omogočeno ljubiti vsem ostalim.

Ker moramo za svoja nelogična dejanja poiskati logične razlage, se, namesto da bi se izgovarjali na kemikalije, kar bi bilo bolj razumno, začnemo izgovarjati na višje cilje. Vse to naj bi počeli v imenu zaščite. Zaščite družine, tradicionalnih vrednot, žensk, otrok ...

In to sta v zadnjem času le dve najbolj očitni posledici čudnih kemikalij v zraku. A onesnaženost mogoče le ni tako usodna, kot se zdi na prvi pogled. Ob dnevih, ko so kemične reakcije v meni uravnovešene, sem prepričana, da dobro in zlo ne obstajata. Iz preprostega vsakodnevnega opazovanega razloga. Ko hote ali nehote včasih narediš kaj slabega, se čez čas čudežno pretvori v dobro. Ali pa obratno. Ko si prepričan, da počneš nekaj dobrega, pa se potem kruto pretvori v nekaj katastrofalnega. Ki se mogoče čez čas spet pretvori v dobro in tako naprej ... »Osudeži, da želimo, da činimo zlo, a uspevamo, da činimo samo dobro. I da tražimo mržnjo, a dobijemo ljubav.« Prosto po Dylanu Dogu. Ali pa obratno.

Morda bi morali tisti, ki se z vsemi krempļi upirajo spremembam in hočejo v imenu zaščite zaježiti življenjski tok stvari, malo na obisk k nam. Ker tu človek slej ko prej vzame eno izmed zelo pomembnih lekcij, če noče, da ga občutek brezupa kratkomalo ugonobi. Delo z ljudmi, ki ves čas živijo v ekstremnih razmerah, ki, mimogrede, vse bolj postajajo tudi splošne družbene razmere, zahteva premikanje in delovanje z občutkom. Zoperstavljanje in nasprotovanje tu nemalokrat pomenita le zaletavanje z glavo v zid in lastne poškodbe. Slej ko prej ugotoviš, da ljudi pravzaprav ne moreš zaščititi. Ne pred zunanjim svetom ne pred njimi samimi. Lahko jih spodbujaš, lahko jih imaš rada in kar je najtežje, včasih moraš celo sprejeti; tu si samo zato, da jih pospremiš, morda tudi zadnji, končni del njihove poti.

Sprijaznimo se. Varnosti, kot smo jo poznali, ni več. Lahko, da stvari ne bodo vedno take, kot želiš ali pričakuješ. Skoraj zagotovo ne bodo. Življenje je nevarno in lahko zelo boli. Vendar ni nujno, da je tudi resno, prosto po Vonnegutu. To bomo šele ugotovili ali pa tudi ne.

Zakoni stvarstva so veliko bolj magični, pa najbrž tudi bolj dodelani, kot lahko dojamemo s svojim umom. Ni je ograje, ki bi se lahko zoperstavila življenju v vseh njegovih žalostnih, krutih, pa tudi čudovitih dimenzijah.

Zato lahko le ...

»Zaupaj!«

Prosto po moji dobri prijateljici Manci.

Luna J. Šribar

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 ALI JE DRUŽBOSLOVJE RES ODVEČ
- 6 MALI PREDNOVOLETNI GLEDALIŠKO-PESNIŠKI ZLET
- 7 ZGODOVINA BREZDOMSTVA
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 ŽIVA KNJIŽNICA
- 10 ZGODBA O ...
- 11 LIKOVNA STRAN
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 pOdpiram
- 17 SOL IN KOPER
- 18 SLIŠANJE GLASOV
- 19 GRAFITARSKA RUBRIKA
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 25 IZZA REŠETK
- 26 EHO IZ TOTEGA KONCA
- 27 MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 SMS-KOMENTARNICA
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

PETRA



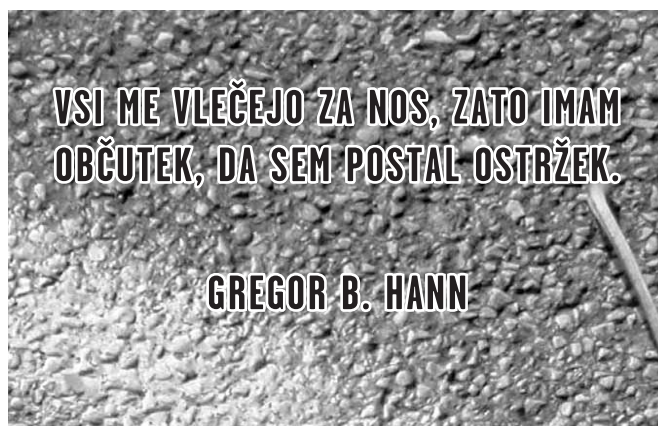
foto: osebni arhiv

Rojena sem leta 1993 na podeželju. Zelo rada imam živali, kar se je poznalo tudi doma. Poleg štirih psov, petih mačkov, občasnih hrčkov, papagajčkov in kanarčkov je imela babica še kokoši, krave in pujska. Zato sem se tudi odločila študirati veterino. Na tej šoli sem spoznala veliko novih ljudi, med njimi tudi svoji najboljši prijateljici. Kljub težkemu družinskemu življenju sem ohranila pozitivno razmišljanje. Skozi življenje se poskušam prebijati z optimizmom, kar mi večinoma tudi uspeva. V življenju želim uspeti tako, da bi spoznala čim več dobrih ljudi, ki si želijo sprememb v svetu. Pokonci me držijo dobri stari prijatelji, moj čudoviti fant in seveda čokolada. :-)

Kljub drogam v svoji okolici jih nikoli nisem uporabljala. Seveda sem jih poskusila in nimam nič proti njim, vendar mislim, da jih za lepo življenje ne potrebujem. Veliko raje se zadržujem v naravi, družim s prijatelji in jezdim konje.

03
KRALJI
ULICE

**SKOZI ŽIVLJENJE SE POSKUŠAM PREBIJATI Z
OPTIMIZMOM, KAR MI VEČINOMA TUDI USPEVA.**



POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

STARA ROBA, NOVA RABA.

POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA.

Tel.: 059 010 075

www.robaraba.si



Usmerjamo stvari na prave konce.

Pridite, prinesite, odnesite.

Obratujemo vsak dan med 10.00 in 19.00,
ponedeljki med 12.00 in 19.00,
sobote med 10.00 in 14.00.

SKLADIŠČNA RAZPRODAJA

Ul. Milana Majcna 4, Ljubljana.

Tor., sre., čet. med 11.00 in 16.00.

KRALJI
ULICE

"Enmu odveč, drugmu všeč."

STARA NOVA
ROBA

KAKOR KOMU

SI V REDU? SEM, SEVEDA,
AVTOMATSKI ODGOVOR ZA SOSEDA.
KAKO SI? ŠE KAR DOBRO, ODGOVORIM,
RES MI NI, DA KOGAR KOLI ŽALOSTIM.
A SI OK? AH, NISEM, JI POVEM,
PRED NJO SEM LAHKO TAK, KOT SEM.
VČASIH PAMET MI ODGOVORE IZBIRA,
MISLI MI NADZIRA,
DA NE PRIHAJA DO ŠPETIRA,
ALI PREKOMERNE SEKIRANCIJE,
IN VPRAŠANJ TER MNOGE GOVORANCIJE.
NE VEM, ČE TO SO LAŽI,
MORDA LE PRIREJENE SO RESNICE,
DA ME NE SODIJO DRUGI,
ALI, KER SE MI NE DA PRENAŠAT GOVORICE.
NE POVEM VSEM VSEGA,
KER LAHKO PRIDE DO ZAMER IN KREGA.
KAKO PA VI SE ZNAJDETE,
SE V TEH VRSTICAH LAHKO NAJDETE?
ME PRAV ZANIMA...

UROŠ SEDEJ / ELI

DOMA, ČE SPLOH LAHKO GOVORIM O KAKŠNEM DOMU,
SMO OTROCI ŽIVELI KOT PREGANJANE ŽIVALI,
DROBNA MAMINA IGLA JE ŠVIGALA SKOZI STARE CUNJE,
VETER JE RAZNAŠAL VONJ PO ŽGANJEKUHI,
ŠELE V RANIH URAH NA SENIKU SMO ZASPALI.

ŠE HIŠE, SKLJUČENE KOT LJUDJE, SO GLEDALE TA TEMAČNI SVET,
POSLUŠALE, KAKO V GOZDU SEKAJO CEL DAN, MORIJO,
SLIŠALE, DA JEČIJO STOLETNE SMREKE, POKAJO BORI,
SVINČENI GRAH BESNEL JE NAD OTROKI, NAD DOMAČIJO.

IME JE IZBRALA IN NAJVEČKRAT IZGOVORILA MAMA,
V NJEM JE VEČNO SONCE, PRIŽGANA SVETLOBA GREJE MI SRCE,
V SPOMINU SO MI OSTALE NJENE OČI, MODRE KOT NEBO
V MRZLIH ZIMSKIH NOČEH, VEČKRAT SOLZNE OD ŠTEVILNIH RAN.
»ZEMLJA, ČRNOPRSTA, NAJ POČIVA V MIRU, ANGEL MOJIH SANJ.«

KATARINA KALABA

foto: Sandi Petric

Nebo

Zvezde
so ostale
skrite za oblaki,
noč
jih je objela,
nebo za svoje vzelo.

Sonce
si ne upa vziti,
vsi planeti
ostali so skriti.
Tudi bliska ni,
ne groma,
noč je nema.

Neda Tuma

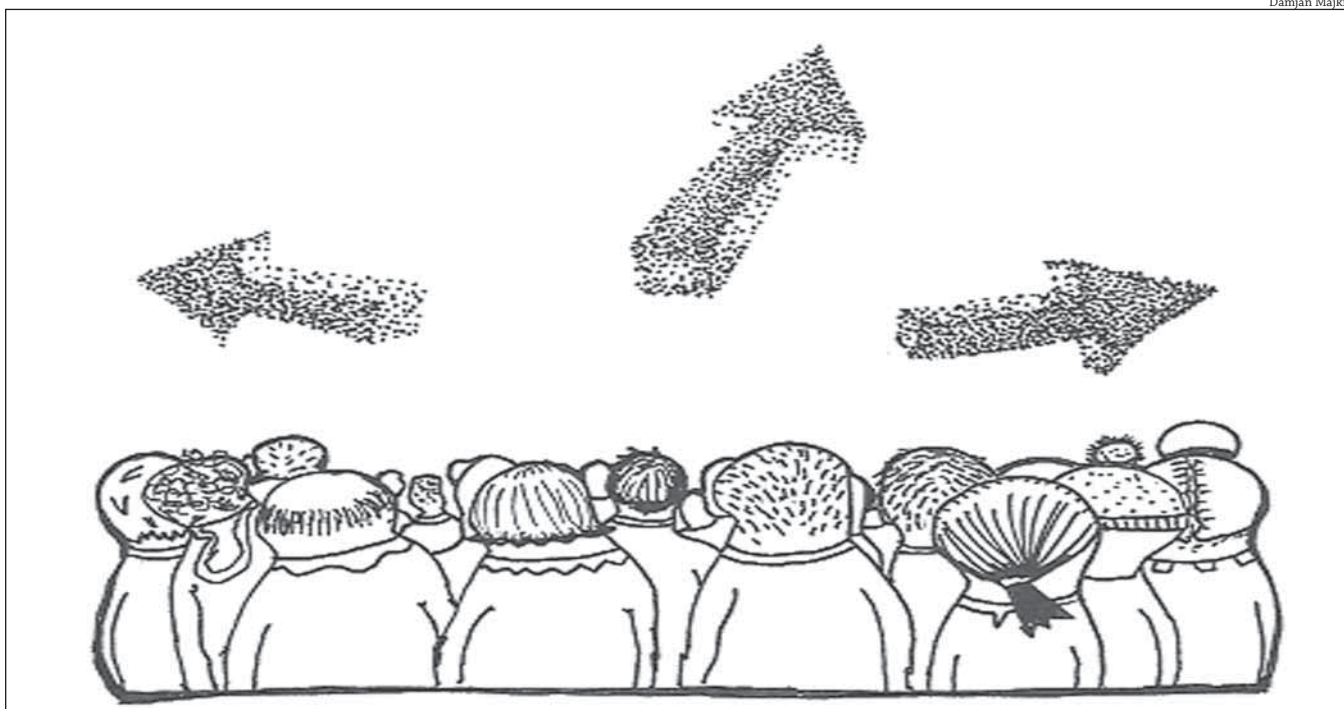
ALI JE DRUŽBOSLOVJE RES ODVEČ?

Pravijo, da je celotna družba v krizi. V splošni, ne le ekonomski, demografski ali moralni krizi. V javnosti se oglašajo številni ugledni magistri in doktorji in ponujajo svoje recepte, svoje vizije izhoda iz krize. Ne pozabijo niti omeniti, da je družboslovcev preveč, da jih večina ne bo dobila primerne službe, delali bodo kot prekerni novinarji, morda celo kot prodajalci na bencinskih črpalkah. Ali pa bodo dolgotrajno brezposelni. Družba rabi gospodarstvenike, znanstvenike, tehnologe, inovatorje. Ti nas edini lahko izvlečejo iz krize. Pa je res tako?

Če se pokvari avto, poiščemo strokovnjaka za popravilo avtomobilov, se pravi mehanika. Če zbolimo, obiščemo strokovnjaka za zdravljenje, torej zdravnika. In kdo naj bi najbolj poznal družbo kot celoto? Pričakovali bi, da družboslovci. Če je celotna družba v krizi, še kako potrebujemo družboslovce, toda dejavne, dobro izobražene in motivirane družboslovce. Ena od motivacij je gotovo plača, ni pa edina. Vsak človek potrebuje tudi notranjo motivacijo. Zanj je odgovoren predvsem on sam. Pa tudi profesorji na družboslovnih fakultetah. Posredovanja kopice nepovezanih podatkov ne moremo imenovati študij. Študijski predmeti naj ne bi bili kot nakup v samopostrežni: imam že to in to, rabim le še tisto, pa sem zaključil, diplomiral. Nekaj se mora premakniti v študentovi glavi in srcu. Vzbujanje občutka »saj itak ne morem ničesar spremeniti« je zelo ceneno. Tudi samo kritizirati je ceneno. In v zraku lebdeče bleščeče teorije so poceni roba. Veliko naredi profesor, ki spodbuja pri svojih študentih (in seveda študentkah) ustvarjalnost. Zanimivih problemov, potrebnih intelektualne osvetlitve, je ogromno. Vendar tičijo nekje v podzavesti, vsaj pri senzibilnih študentih. Treba je zbrati pogum, se o problemih pogovarjati, jih sistematično obravnavati in jih oplemenititi z lastnimi zamislimi o možnih rešitvah ali vsaj prvih korakih do njih. In seveda je nujno te reči objavljati, da pridejo v javnost, v zavest številnih ljudi. Marsikaj v praksi ne bo izvedljivo, nekaj pa gotovo. Intelektualci morajo odpirati poti vsaj v glavah. Najprej v

lastnih. Tabuji so vedno bili in vedno bodo, samo spreminjajo se. Občutek, da se lotevaš nečesa novega in koristnega, je omamen. Potem ti v šolskih klopih ni več dolgčas. Prepričan sem, da bo dobrih družboslovcev vedno primanjkovalo. Upam le, da bo ta primanjkljaj vse manjši. Včasih vzamem kakšno družboslovno revijo in berem. Hitro dobim občutek, da so se tisti, ki vanjo pišejo, kot papige naučili zapletenega jezika, na veliko uporabljajo tujke, tudi kadar niso nujno potrebne, na veliko citirajo (predvsem tuje avtorje in njihova dela), skratka, prevladuje forma nad vsebino. Prava izguba časa, to neodgovorno akademsko igrakanje! Družboslovce oziroma študente družboslovja bi morale izobraževalne ustanove spodbujati, jih učiti trikov, kako uveljaviti svoje zamisli, četudi samo v pisni obliki. Ozavestiti jih, da je prva in najbolj usodna predaja intelektualna predaja. Če nasedaš videzu, propagandi, če popuščaš pritisku trendov, potem si lahko samo še orodje v rokah drugih. Na eni strani imamo tiste, ki se prehitro sprijaznijo z danimi razmerami, s prevladujočim stanjem duha, drugo skrajnost pa predstavljajo zagovorniki revolucije. Slednji se najbrž ne zavedajo povsem, kaj revolucija pomeni, koliko žrtev, nasilja pusti za seboj, in nazadnje se še sprevrže v nekaj, česar si nismo želeli. Revolucija »ne«, boj »da«! Boj pa mora biti vztrajen, pametno voden, več ljudi lahko opravi več dela in tudi hitreje. Upam, da bo tudi tole kratko razmišljanje malo pripomoglo k dvigu morale in boljši samopodobi teh, ki so se ali se šele bodo odločili za študij družboslovja. Nihče, ki se zaveda vsaj tega, kaj je prav in kaj ne, ni dokončno premagan! In naj svoje misli prosim tudi kje objavi! Tudi gospodarstveniki, tehnologi, znanstveniki in inovatorji morajo pokazati veliko poguma in vztrajnosti, če hočejo prodreti s svojimi zamislimi, te zakonitosti veljajo na vseh področjih. Eno samo življenje imamo, zakaj ne bi aktivirali svojih sil in naredili nekaj koristnega in še vznemirljivega povrh?

Jurij Kunaver



MALI PREDNOVOLETNI GLEDALIŠKO-PESNIŠKI ZLET

Na Pedagoški fakulteti v Ljubljani se je 22. 12. 2015 popoldne zgodilo na hitro improvizirano srečanje neformalno povezanih gledaliških in pesniških skupin. Ob praznovanju konca leta 2015 in nabiranju novega zagona za 2016 so se občinstvu predstavile štiri skupine: frakcija gledališke skupine *OdPisani*, (ki je nastala v okviru Kraljev ulice) s predstavo *Svoboda, ad hoc* nastala gledališka skupinica *Zvezdni prah* s predstavo *Božiček prihaja in vam darila daje*, nato pesnica in pesnik Ema in Kalašnikov iz socialnega zavoda Dutovlje ter kot vabljeni gostje iz inozemstva, skupina projekta, imenovanega *Kuc Kuc Cabaret*, v katerem sodeluje 15 stanovalcev socialne ustanove *Dom Turnič* iz bližine Reke. Po naših informacijah je bil to njihov prvi nastop izven Hrvaške. Situacija našega srečanja je bila – tako kot vedno (he-he) – zapletena in

nepredvidljiva, da ne rečem kaotična. Na začetku smo bili vsi malo brez glave, gostje iz tujine so prišli skoraj uro prezgodaj in takoj hoteli kavo, naša improvizirana kuhinja pa še ni obratovala, in tudi učilnica, kjer naj bi zlet potekal, še ni bila prosta. Tako nam ni preostalo drugega, kot da se na čiku stiskamo pred napisom *Kajenje v okolici fakultete prepovedano* ter čakamo na pravo uro začetka zleta.

Vzdušje se je precej popravilo, ko smo vsi našli stranišča, ko smo dobili vsak svoj stol, ko je bila kava kuhana in ko so prišle pice. Nekdo je posebej pohvalil doma narejen humus, ker da ni bil preveč kisel. Lotili smo se priprave ozvočenja in scene. Nekdo od gostov je začel igrati na kitaro. Rekvirirali (to pomeni – zavzeli in zasegli) smo del hodnika in ga spremenili v garderobo. Vzdušje se je ogrevalo in čakali smo še na prihod zadnjega gledalca.



foto: Bojan Deklava

Č. Clonsky aka Kalašnikov

Ko je ta, imenovan KK, prišel, se je program, s pomočjo Ireninega dvojezičnega moderiranja, lahko začel. In potem je bilo ... kako naj vam rečem ... bilo je lepo in zanimivo, morali bi biti zraven in poslušati in gledati. Nastopajoči so »padli noter«, gledalci tudi. *Svoboda* se je izkazala kot dilema in ne kot sama po sebi umevna. *Božiček* je zares prišel in nas obdaroval z bomboni. Kalašnikov aka Črtomir Clonsky, naš punk poet in hišni pamfletist, ki ima svoje mnenje, a se z njim ne strinja, je bil v najboljši formi, in je med branjem pesmi povedal, da ni bil on tisti, ki bi v času panka pisal grafite po Ljubljani, čeprav so nekateri tako govorili. In *Kuc Kuc Cabaret* je bil našponana, energetska in smeha polna predstava, v kateri so igrali, med drugim, Janezek, škofje in policaji, v mnogih kratkih skečih na teme vsakdanjega življenja, pri čemer so hitro menjali cel kup (pre)oblek.

Bojan Dekleva



foto: Bojan Deklava

Kuc Kuc Cabaret



foto: Bojan Deklava

Božiček darila daje



foto: Bojan Deklava

Jean predstavlja OdPisane

ZGODOVINA BREZDOMSTVA, 10. DEL - STARI RIM

Ena izmed civilizacij, ki se ji, ko govorimo o evoluciji brezdomstva, nikakor ne moremo izogniti, je zagotovo Stari Rim. Eden izmed njegovih ustanoviteljev Romulus kot tak leta 753 pr. n. št. postane prvi kralj tega bodočega imperija (vse njegove naslednike v času monarhije je izvolilo ljudstvo). Čeprav je imel sam kontrolo nad vso izvršno oblastjo in vojsko, je ustanovil senat. Njegovi člani so imeli v času monarhije vlogo kraljevih političnih svetovalcev in so bili izbrani iz vrst najpomembnejših in najbogatejših rimskih družin. Po Liviju je njegovih prvih sto članov imenoval prav Romulus in iz njihovih vrst se razvije *nobilitas* (plemstvo) oziroma družbeni razred patricijev (ime izhaja iz besede oče, *patre*). Njih in njihove potomce bi zlahka primerjali tudi s kasnejšim plemstvom, saj imajo ti velik družbeni vpliv in politični monopol.

Drugi družbeni razred svobodnjakov so bili plebejci (navadni ljudje). Ti so sestavljeni iz vrst svobodnih državljanov, ki se v svoji družini ne morejo pohvaliti z nikomer, ki bi držal položaj kraljevega svetovalca. To, da imajo precej manj pravic kot patriciji, naposled leta 510 pr. n. št. pripelje do revolucije in ustanovitve republike (509 pr. n. št.). V bistvu bi lahko ustavno evolucijo pripisali prav boju med plemstvom in »običajniki«. Toda tudi času republike pride konec, ko ga leta 27 pr. n. št. zamenja cesarstvo oziroma diktatura. Prvi rimski cesar Avgust, kakor tudi mnogi njegovi nasledniki, pa izhaja iz vrst plebejcev. V tem okolju se skozi življenje prebijajo neopevani junaki zgodovine – običajni ljudje, brez katerih Rim ne bi mogel preživeti. Ti vsako jutro vstanejo in se podajo na delo, če le so ga imeli, seveda. Ne pozabimo, da so imeli vsi bogati Rimljani sužnje. Teh si reveži niso mogli privoščiti, njihovo preživetje je bilo odvisno predvsem od njihovega dela, nastanitev pa od njihovega zaslužka. Življenje v samem mestu, bodisi v Rimu, Pompejih, Kartagini ali drugje, je bilo povsem drugačno od življenja na vasi. Marsikdo je z željo po boljšem življenju zapustil varno zavetje domače vasi in se napotil v mesto. Mnogi so zaradi neizpolnenih obljub po delovnem mestu kmalu pristali v najrevnejših mestnih četrtih, nekateri tudi kakor brezdomci – brez strehe nad glavo. Tudi službe, ki so jim bile na voljo, je bilo težko obdržati. Nič ni bilo gotovo, kajti sužnji so



foto: Aleksander Petric

opravljali veliko večino del. Poleg fizičnih so opravljali tudi poklice, kot so učitelj, kirurg ali arhitekt, prišli oziroma migranti pa so pretežno delali pri mestnih obrtnikih, kot so peki, prodajalci rib, tesarji ...

Vsakdanje življenje se je vrtelo okoli družine in posameznikova prva skrb po prihodu v mesto je bila vsekakor najti streho nad glavo. Stanovanjske površine v ograjenih metropolah niso bile poceni. Ponudba je bila omejena, problemu nastanitve migrantov pa niso posvečali posebne pozornosti in sčasoma je marsikateri poslovnež v tem problemu videl priložnost za zaslužek. Do leta 150 pr. n. št. je bilo tako zgrajenih že približno 46.000 večnadstropnih stanovanjskih hiš, v katerih so oddajali sobe in stanovanja, toda v milijonskem Rimu to še zdaleč ni bilo dovolj. Ta revna »blokofska« naselja so bila več kot prenatrpana, revščina v njih pa več kot očitna. Nadstropje, v katerem je najemnik živel, je govorilo o tem, koliko zasluži. V pritličju in prvem nadstropju je bila nastanitev dosti bolj komfortna kakor v višjih nadstropjih. Stanovanja so bila prostornejša, dnevni prostor in prostor za spanje sta bila ločena, najemnina pa se je ponavadi plačevala na letni ravni. V višjih nadstropjih se je ta nemalokrat plačevala dnevno ali tedensko. V sobi, kjer so jedli in spali, se je stiskala vsa družina. Naravne svetlobe je bilo malo, poleti je bilo vroče in pozimi mrzlo, njihova strukturna varnost pa je bila vprašljiva. Medtem ko je bila mestna kanalizacija zgornjim nadstropjem le redko v korist, so imela spodnja nadstropja dostop do tekoče vode in notranje latrine. Večina je tako odpadke

zmetala kar na ulico, zato je bil smrad v teh četrtih neznosen. Poleg tega je bila umazanija tudi odlično gojišče za najrazličnejše bolezni in čeprav so morali reveži živeti v teh neznosnih razmerah, je bil strah pred izselitvijo nekaj vsakdanjega.

Ko so po velikem požaru, ki ga je zakrivil cesar Neron na polovici 1. st. n. št., obnovljali mesto (do tal so pogorela prav najrevnejša naselja), so urbanisti novim gradnjam za večjo varnost dodali balkone in za lažji dostop razširili ulice. Nove stavbe so bile ponavadi pet- do sedemnadstropne, vendar jih še vedno niso smatrali za varne. Strah pred kolapsom ali požarom je bil upravičen in čeprav je bila njihova višina zakonsko omejena (da te ne bi postajale vse višje), so zakon v praksi le redko izvajali. Ker je bilo vsakdanje življenje popolnoma odvisno od ekonomskega statusa, so bili mnogi v vladi mnenja, da je treba najrevnejšim prebivalcem mesta poleg brezplačne vode, javnih latrin in kopališč omogočiti tudi brezplačen dostop do zabave. Kruha in iger ni bil le mit. Večina prebivalcev Rima je bila revnih in redna »socialna« pomoč, ki so jo v času imperija prejeli v obliki žita, jim je bila precej v pomoč. To žito je prihajalo večinoma iz rimske province Egipt. Od leta 274 n. št. so mericam žita dodali še merico svinjine, olja in soli. V popoldanskih urah so se tako revni lahko udeleževali gladiatorskih iger, kočijaških dirk, gledaliških iger in rokoborbe, kjer pa so poleg zabave delili tudi hlebce kruha.

Jean Nikolič

NA ZAČETKU

Mnogokrat se sprašujem, kolikšno vlogo pri oblikovanju osebnosti ima družinsko okolje in kolikšno geni?

Težko je z gotovostjo trditi, kaj je najbolj odločilno pri oblikovanju mladostnikove osebnosti. Dejstvo je sicer, da je vzgoje in ljubezni deležen otrok zagotovo v precejšnji prednosti na poti k odrasčanju v »zdravo« osebo kakor otrok, ki mu tega manjka. Vendar pa niti zdravo okolje ne zagotavlja, da najstnik/ica ne bo zašel/la na stranpot. Po drugi strani se tudi mnogim mladostnikom, ki živijo v neurejenih družinskih razmerah, uspe izogniti pastem, ki jih nastavlja pomanjkanje vzgoje in disfunkcionalno družinsko okolje, ter postanejo produktivni člani družbe. Zagotovil ni.

Sprašujem se, kakšno bi bilo moje življenje, če bi odrasčal v srečnejšem družinskem okolju. Bi ubral drugo pot in se bolje odzval na vse pasti, ki so mi kot najstniku prekrizale pot? Težko rečem. Najmlajša leta so sicer minila v srečnem družinskem okolju. Do mojega šestega leta starosti ni bilo čutiti nikakršnih negativnih družinskih odnosov, niti ne pomanjkanja na čustveni ravni. Bil sem pač vesel otrok, ki se je rad igral v peskovniku, se podil za žogo, igral z živalmi in počel vse ostale vragolije, ki mulcem prinašajo veselje. Družinska kosila in izleti so bili na dnevnem redu. Skupaj smo počeli marsikaj in starši so se veliko ukvarjali z menoj in mojim bratom. Z vpisom v prvi razred osnovne šole pa se je vse začelo podirati. V naša življenja je vstopil alkohol in začel vnašati neizogibni razkol v odnos med mojo materjo in mojim očetom. Še dandanes mi ni povsem jasno, kaj je temu botrovalo oziroma zakaj se je v življenje enega od njiju prikradla ta uničujoča sila.

Sprva so bile razmere še dokaj v mejah normale, toda s časom mi je postajalo vse bolj jasno, da stvari nikoli več ne bodo take kot nekoč. Topel ljubezenski odnos mojih staršev sta zamenjala neprestano prerekanje in čustveno nasilje. Ljubezen med njima je preprosto izpuhtela. Danes mi je jasno, da sta

imela sama toliko medsebojnih problemov, da jima je to jemalo večino energije, kar je seveda neizogibno vplivalo na mojo vzgojo. Fizičnega nasilja v moji družini nikoli ni bilo, bilo pa je veliko verbalnega. V pijanosti je bilo poleg zmerjanja izrečeno precej slabega, preposlušal pa sem tudi ogromno filozofiranja o stanju v politiki oziroma naši državi. Ponoči, ko bi moral spati in se zbuditi spočit, da bi lahko nastopil šolo, sem poslušal neskončne debate o političnih stališčih. Zanimivo, da v stanovanju nikoli ni bilo obiskovalcev, vse govore je moj oče vodil sam s seboj. Moledoval sem za tišino, ki ni prišla, vse dokler utrujenost ni naredila svojega. Vem, da se to ni dogajalo iz »žlehtnobe«, ampak je svoje naredil alkohol. Samokontrola je padla na minimum in moje prošnje za tišino so bile v trenutku, ko sem se izvil iz objema, pozabljene. Da niti ne omenjam burnih in glasnih nočnih prerekanj med staršema, saj je bil eden alkoholik, drugi pa popolni abstinenc. Ker sem bil dober učenec in nisem povzročal nikakršnih težav razen tega, da sem včasih predolgo ostal na nogometnem igrišču, se nista prav nič bala zame. In res, vse do konca osnovne šole mi je šlo dobro. Poleg tega, da sem bil dober učenec, sem se ukvarjal s športom in glasbo, ki sta zapolnila veliko prostega časa in mi omogočila umik iz burnega okolja.

Prve znake, da se moje življenje spreminja, je bilo opaziti v srednji šoli. Kot odrasčajoči najstnik sem se v prvem letniku srednje šole srečal s travo. Poskusil sem jo, ker sem se hotel uveljaviti. Mislim, da bom v očeh ostalih zrasel, da si bom pridobil spoštovanje in pomembnost. Med kajenjem se nisem zavedal, da mi postaja vseč. Več kot sem kadil, slabši je bil moj učni uspeh. Mislim, da sem kadil tudi zato, ker nisem pil alkohola. Ta je bil še leta kasneje doma stalno navzoč. Sovražil sem ga in nikoli v življenju z njim nisem imel problemov. Mislim, da je takrat prišlo do izraza pomanjkanje starševskega nadzora nad mladostnikom. Kdo ve, kako bi



Lea Artist Mihalic

se vse končalo, če bi se starša zganila in me držala na kratko. Toda, kot sem že rekel, je vso njuno energijo požrl buren odnos. Preden sta opazila, da vse ni več v najlepšem redu, je minilo precej časa. V bistvu ravno dovolj, da sem z drogo vzpostavil nezdrav odnos, da sem čutil željo po njej in v njej iskal izhod. Še pred koncem srednje šole sem poskusil LSD, kokain in heroin. Če bi ostal le pri kajenju trave, moje življenje ne bi šlo v nepravo smer. Trava sama po sebi ni škodljiva, je pa vzrok, ki te pripelje do trše droge. Le redki posamezniki že v startu posežejo po tej. Sprašujem se torej, ali bi se v primeru ljubečega družinskega okolja uspel izogniti pastem droge in ali so bili moji geni že primarno izpostavljeni labilnosti. Poznam osebe, ki so odrasčale v enako disfunkcionalnem okolju, pa niso podlegle slabim odločitvam in so se uspele izogniti pastem droge. Poznam pa tudi precej oseb, ki so živele v odličnem družinskem okolju, polnem ljubezni in brez finančnega pomanjkanja, pa so kljub temu povsem podlegle odvisnosti od drog ter slabo končale. Sam svojih staršev ne obsojam, v večji meri krivim sebe, vseeno pa se ne morem izogniti vprašanju, kakšno bi bilo moje odrasčanje v nasprotnem primeru. Bi se mi prej uspelo izviti iz kremplov droge? Bi z njo sploh kdaj eksperimentiral? Bi ...? In potem je bilo ...

V februarškem izvodu časopisa Kralji ulice smo pod Križarjevo kolumno zasledili članek z naslovom Ena ljubezenska zgodba, v katerem je omenjeno tudi Društvo »Up« oziroma trditev: »Na ljubljanskem Upu se seveda niso postavili na najino stran, čeprav so imeli veliko pričevanj o resni ogroženosti terapije za mnoge Slovence s strani terapevtov, ki so zadeti vodili komuno druge faze v Belgiji.« Iz navedene zgodbe in trditve je lahko razumeti, da se je to zgodilo pred kratkim, zato se tudi obračamo na vas s tem dopisom. Dejstvo je, da terapevtskih centrov Dianova v Belgiji ni več, in da je društvo zadnji vstop opravilo aprila 2009. Dejstvo je tudi, da je društvo na vsako pričevanje uporabnikov reagiralo in preverjalo vsako zadevo tako pri vodjah posameznih centrov, kot pri upravi DIANOVA Belgija ter navsezadnje pri

upravi DIANOVA Internacional, kot zahteva protokol. Prosimo vas, da v naslednji številki v zvezi s člankom »Ena ljubezenska zgodba« pojasnite oziroma objavite naša pojasnila, saj ne želimo, da bi zgodba negativno vplivala na delovanje našega društva in nas prikazovala v slabi luči.

Društvo UP

Avtor Križarjeve kolumne navaja, da se vsebina nanaša na dogodke in letu 2001.

Uredništvo KU

TATU ZGODBA

Tatu sem si naredil lastnoročno, in to v zaporu, »rezervatu«, kamor sem pretihotapil bombice za nalivno pero, potem pa z iglo na roko oblikoval motiv. Gre v bistvu za številko, pod katero sem bil registriran kot zapornik, ali rečeno drugače – moje »zaporniško ime«. Tatu sem naredil v spomin na taboriščnike iz Auschwitza in Dachaua, saj je Povšetova zame isto.

Taubi



foto: MG

09
KRALJI
ULICE

VSEENO

ČETRT ČEZ DEVET,
TELEFON ZVONI V PRAZNO,
MRAK SE JE SPREMENIL V NOČ,
VSAK NOVI DAN NA KOLEDARJU
TE ODNAŠA PROČ.

VSI TRENUTKI NEPOZABNI
NEMO GOVORIJO ZASE,
RIŠEJO SPOMINE V ALBUM,
TI PA MISLIŠ SAMO NASE.

ZDAJ UBIJALA BI ZA POLJUBE,
STRASTI POLNE ZVEZDNATE NOČI,
SRCE SE BOJI IZGUBE,
TIHO SOLZE POLNIJO OČI.

TVOJ OBJEM VSE MANJ OGREJE,
NASMEH JE VEDNO BOLJ GRENAK,
SKUPAJ PODIRALA SVA MEJE,
SONCE JE ZAKRIL OBLAK.

PRIŠLA JESEN JE V MESTO,
LISTJE BARVA SE V RUMENO,
DEŽ NARAHLO MOČI CESTE,
TEBI PA KOT DA JE VSEENO.

BARBARA KALIŠNIK

PREPRIČAJ ME

IN BODI GOLA
TER ME PRVA KUŠNI.
ZAVEDI ME ŽE PREJ
IN PRENEHAJ VALJATI
ŽVEČILKO V USTIH.

PREKINI
TISTI VMESNI ČAS,
KI MI POŽIRA ŽIVCE.
NAPIČI VRAGA NASE.

PREPRIČAJ ME
IN POJDI
Z BOGOM!

ART AJVA

Ali Baba

Ali Baba ima težave s prebavo, pije Donat, usmerjen levo, ima dom, ženske ga ne zanimajo, ponosen na svoj narod, prepričan domoljub, krade, ima desetakinetonski moditen, pravi, da mu občasno prihaja, s policijo nima nič, tudi z lopovi nima nič, joka se z občutkom, dela se gospoda, ker je razbojnik, je ogrožen in mora paziti na svoj renome, včasih se pobarva rdeče, včasih črno ali rumeno pa tudi zeleno, samo da je nekaj extra in zato ni sumljiv.

Kavica

Kralji ulice smo Živo knjižnico obiskali tudi jeseni v Parku Zvezda. Ena od knjig, Irena, nam je prijazno zapisala in poslala v objavo svojo zgodbo, ki jo je pripovedovala na knjižnici. Čakamo še novih prispevkov knjig, ki se pojavljajo na živih knjižnicah.

Sončni zahod. Sonce bo pravkar poljubilo morje in se skrillo v njegovo globino, nastal bo mrak, tema. Vendar drugi dan bo sonce zopet vzšlo. Pri meni sonce ne vzhaja več ... Živim v mraku ...

Zadelo me je kot strela z jasnega, tako rekoč čez noč, pred enajstimi leti. Moje življenje se je v trenutku sesulo na tisoče koščkov. Počasi, z veliko bolečino v duši sem ga sestavljala nazaj. Ne morem reči, da je življenje enako kot prej, pa vendar živim ...

Kot majhen otrok se učim stvari, ki sem jih nekoč že znala. Spominjam se ... Solze žalosti in nemoči so mi tekale po licih, ko smo prvič jedli na pol surovo kosilo. Vendar sem bila vztrajna in nisem obupala. Lahko rečem, da kuham tako kot prej, ko sem še videla, pa tudi peciva se lotim.

Kmalu, ko sem prišla iz bolnišnice ter sem vedela, da je moja diagnoza tako rekoč dokončna, sem se včlanila v društvo slepih in slabovidnih, kjer sem dobila veliko novih, sebi enakih prijateljev. Vesela sem, da so mi tukaj omogočili tečaj brajice. Zdaj zopet lahko berem in pišem. Prsti se soočajo z drobnimi pikicami na papirju. Že veliko prej sem slišala za Braillovo pisavo, vendar se mi je zdela tako tuja ...

Priznam, da uživam, ko pridem na društvo, kjer skupaj beremo, se pogovarjamo, včasih do solz nasmejimo. Srkam vase izkušnje drugih kolegov in si dopovedujem, da tudi jaz to zmorem.

Čeprav je včasih to prav težko. Vsak moj korak je premišljen, kar se mi je včasih zdelo nekaj normalnega, mi sedaj predstavlja velik izziv. Ponosna sem nase, da se nisem zaprla vase in prepustila malodušju, temveč sem z vso vnemo zagrizla v novo življenje.

Čeprav sem upokojena, delam zelo veliko stvari. Aktivno se udeležujem društvenih aktivnosti, od športnih do kulturnih.

Podvig, ki mi bo ostal za vedno v spominu in se z njim rada pohvalim, je, da sem osvojila Kredarico. Res, da sem bila na Triglavu že v mladih letih, ampak zdaj ... Posledice svojih obolelih nog sem čutila še vsaj en teden, vendar je bil nepopisen občutek, da sem kot slepa premagala vse kamne, skalce in skale na poti. Mogoče pa še kdaj stopim na Triglav ... Nikoli se ne ve, kaj me bo pičilo.

Moj največji hobi pa je igranje. Pred šestimi leti sem se pridružila gledališču slepih in slabovidnih Nasmeh, ki bo letos praznovalo že 20. rojstni dan in je edinstveno v Sloveniji. Vsaki dve leti pripravimo novo igro in z njo obiščemo kraje po Sloveniji ter se udeležimo tudi svetovnega festivala slepih gledališč, ki poteka v Zagrebu. Na odru neizmerno uživam in se veselim vsake ponovitve. Če mogoče kdaj zasledite, da v vašem kraju gostuje gledališče Nasmeh, lepo vabljeni. Pa lepo prosim, ne pridite nas gledat iz sočutja, ker tega nimamo radi, saj smo čisto normalni ljudje, ki nas je zaznamovala okvara vida ...

Veliko razmišljam. Rada sem sama s svojimi mislimi. Moja glava je še polna videčih spominov, ki jih ne želim izgubiti. Zdaj sicer ne vidim več svoje že odrasle hčerke, moža, ki mi stoji ob strani, skrbnih staršev, dobrih prijateljev, zdaj jih čutim. Moram povedati, da nisem izgubila nobenega prijatelja, odkar sem oslepela. Saj mogoče bi se bilo čisto dobro usesti na fotelj in jokati, ampak nisem tak tip. Vedno si rečem, zakaj pa ne bi šla. In grem. Malce sem se tudi spremenila, pa k sreči pravijo, da na bolje. Ja, mogoče sem res pridobila na samozavesti, saj si mogoče več stvari upam.

Lahko rečem zase, da sem trmasta. Vem, da se bom morala še veliko stvari naučiti, ampak sem prepričana, da mi bo uspelo. Zato ker rada živim.

Smisel življenja je v tem, da ga znamo živeti, pa naj bo takšno ali drugačno.

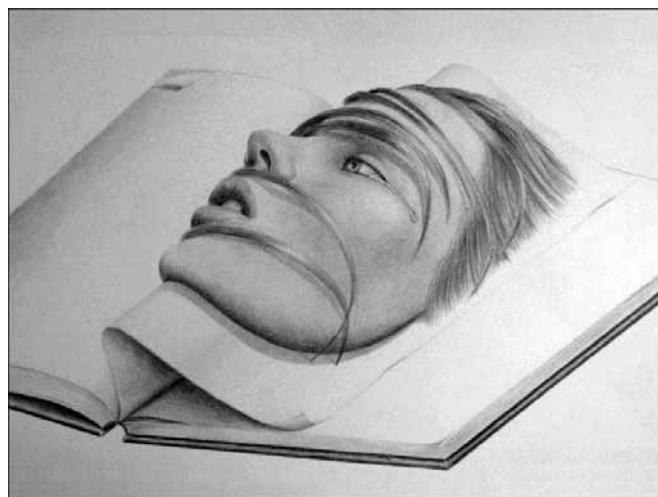
Irena

ZGODBA O ..., 31. DEL

Se je don Pierino utrudil? Je po svetu odprl že preveč centrov? Nikoli in nikdar. Vendar pa vsak človek včasih potrebuje malo odmora, da se spočije in pogleda naprej. Tudi on je ta mali počitek izkoristil zelo delavno. Krožil je po svojih centrih po Italiji in obiskoval svoje hčere in sinove narkomane. Pogovarjal se je z njimi/nami in mislim, da mu je bilo to prav naporno, saj so ga povsod vleкли za rokav tudi domačini in razni politiki. Vsak si je želel biti v njegovi družbi, se z njim pogovarjati. Vsakdo je potreboval nekakšen nasvet. Vem, zdaj bo izpadlo, kot da je bil nekakšen mesija – kar pa vsekakor ne drži. Čutil je le potrebo človeka in se nanjo odzval. Do kdaj bo tako? Tega ni vedel nihče, še najmanj on.

»Kratki počitek« je minil še prehitro. Med pogovori in obiski je že planiral nadaljnje delo. Kam? Med zvezde, don Pierino? Le naprej, meja namreč ni.

Taubi



osebni arhiv

Likovna stran:

ANAMARIJA BUKOVEC

Anamarija Bukovec je mlada umetnica, študentka likovne pedagogike, ki tedensko obiskuje naše likovne delavnice. V okviru svoje diplomske naloge se je odločila, da bodo Kralji ulice izhodišče njenega ustvarjalnega razmišljanja in njen motiv. Poleg avtorskega dela, ki ga je osmislila znotraj področja risbe, želi v svoj projekt povabiti in vključiti vsakogar iz društva Kralji ulice, ki rad ustvarja. Vsa dela iz likovnih delavnic na



Anamarija Bukovec



Anamarija Bukovec

temo, ki jo razvija (samopodoba, avtoportret), bodo v sodelovanju z njo spomladi predstavljena na skupni razstavi na Fakulteti za socialno delo.

Anamarijini umetniški utrinki iz delavnic bodo objavljeni v nekaj zaporednih številkah našega časopisa. Ta mesec nam predstavlja svoje skice, ki jih izriše mimogrede, medtem ko opazuje zamišljene in ustvarjalne obraze udeležencev. Pravi jim kar »likovni zapiski«.

MG



Anamarija Bukovec



Anamarija Bukovec

NEK AJ

cestnih

MERIM DUŠNO LUKNJO

Konec dihanja in pretvarjanja.
Spet.

Le tri prstne blazinice stran od sreče,
ki se useda v prežgani pasulj.

Moje izdihe je pojedla meduza,
moje zvezde so izdali Rusi.

Še češpljevo marmelado zakurim
pa bom sveča.

Karmiss

MILKY WAY, 8.DEL

Ne boste verjel, da sem zdržal celo 6 mesecev in bil res nekako dober v negi, res sem dobil občutek, da počnem nekaj dobrega, in tudi oskrbovanci so mi dajali pozitiven feed-back. Ni čudno, sej so nekatere negovalke z njimi delale kot z vrečo krompirja. Tam sem spoznal, da je res bolje biti pijan nego star, kot pravijo Plavi orkestar. Sej zdej mi je žal, da takrat nisem vztrajal, saj sem prvič v lajfu začutil, da delam neki, k me veseli poleg muzike. Sam vidu sem pa tud sve i svašta tam, toda želja po drogi je prevladala in malo pred koncem sem se spet začel zadevati in en dan sem si enostavno vzel bolniško in v Tabor me ni bilo več. Zopet se je približevala zima. Kje se bo odvisnik spual pozimi! Kaj kmalu sem zopet pristal na Metelkovi in spet metadon. Vedu sem, da bom mogo slej ko prej se iti spet nekam spucat. In res, na Metelkovi so kdaj pa kdaj fantje iz Reto centra delili flajerje o njihovi

komuni. Malo sem se pozanimal in zvedel, da imajo komune pri nas, na Hrvaškem in predvsem v Španiji. Ni bilo dolgo in odločil sem se, da poskusim znova. Odločil sem se za slednjo, in sicer v Španiji. Doma so bili že vsi sprijaznjeni s tem, da imam bolezen odvisnosti in mama me je vedno podprla pri odločitvi, da se spucam in to bolezen sfajtam, ampak men še ni potegnil, da je to res sickness. Pičim jaz v Barcelono z letalom, kjer me pričakujejo trije fantje in model mi reče: »Prižgi si čik, ker bo tvoj zadnji, pri nas ne kadimo.« In res, takoj ko sem zapalil, mi model vzame škatlo. Kera bed scena, ampak OK. Pol smo fural še par ur do Zaragoze, kjer so oni imeli bajto, večji center je pa v Barci. Selo sred Španije, brez čikov, da pa je bil šok še toliko večji, vsak večer branje biblije. Tok mi je žal ratal, en Gorenjc mi je tupil, kolk ga je bog spasil droge itd. Jaz pa ne križi od čikov in horsa pa še metadona. Nič, rekel sem si: »Vsaj spuci se, Mare.« In res, zdržal sem 14 dni, glih krizo sem dal skozi in sem rekel adios amigos. Ko sem poklical mamo, je bila spet šokirana, a sem vztrajal. Suvereno sem zapustil center s 16 evri v žepu in peljali so me v Zaragozo in me tam pustili s kovčkom. Prvo, kar sem si kupil, je bila internacional phone card, škatlico Lucy strike, ostalo pa mi je ravno še za kavo in dva pirčka iz štacune. Po 14 dneh končno čik. Takrat sem verjel v boga, ampak mi ni bilo jasno, kako domov. Mama ni hotla nič slišat in mi metala telefon dol, meni so pa impulzi na govornilnici šopal proti nuli. Bil sem čist vseh sustanc, a obupan. Na železniški postaji sem si z žiletko prerezal žile na obeh rokah. Dobr, da so bile gillette senzor, ta mala rezila, in da rane niso bile usodne. Sem pa krvavel in nekdo je poklical rešilca. Imel sem zavarovanje EU in so mi rane zašili. Prišla je tudi psihiatrinja, ki je znala angleško, in sem ji razložil situacijo. Uspela me je pomiriti in zopet sfokusirati, da mi je bil cilj priti domov v Slovenijo. Začela se je moja španska avantura. Španija me je očarala kot pokrajina in prijazni ljudje, čeprav sem praktično bil na ulici. Ampak nisem se predal usodi. Šel sem na policijsko postajo, pokazal osebno izkaznico in se predstavil. Povedal sem, da sem iz Slovenije in da sem predčasno zapustil

zdravljenje. Prijazen policaj mi je dal zemljevid mesta in označil place, kjer lahko spijo in dobijo brezdomci tople obroke. Dobr, da sem bil v vojski ter sem se znal orientirati. Hitro sem prišel do centra, ki je bil blizu bikoborske arené v Zaragozi. Prvič v lajfu sem videl areno za bikoborbe, veličastna zadeva. Tam sem spoznal enga Nemca, ki je križaril po Španiji in Portugalski, vse mi je razložil v angleščini. Spala sva tam, po zajtrku pa smo šli nekam daleč stran od centra, pomagat delat v neko lesarsko delavnico in potem na kosilo. V času do večerje malo pa malo po mestu in tako par dni. Potem je mojster v delavnici potalal neke papirje, s katerimi smo šli na banko in dobili plačano delo, in tako sem imel v roki 40 EUR za tri dni dela po 2 urce. Naenkrat se mi ni več vračalo domov.

M. P.

ANGEL V MOJI HIŠI

Strastno sem se ljubila. Obiskal me je Angel Ljubezni. Potopljen v strasti opoja, ko več nisem vedela, ne kje ne kod, v enem združena z Angelom Ljubezni.

Bivala sva onkraj sfere, potopljena v magičnost dotika lepega opoja.

Vedno znova mi šepeta,

lepa si, lepota moja,

in jaz še vedno čakam

na strastni objem Ljubezni, ko mi zadiši po svežem, čistem.

S teboj sem ti moja edina, mi šepeta v večni nežni strastni Ljubezni

pogorelosti. Pogorela Ljubezen, ko me objema v novi strasti šepeta večnega dotika.

Ampak jaz grem naprej, naprej po poti pokončnega.

Iva Tisa

KO TI VZAMEJO VSE

Kapitalisti so nam pobrali denar in čas, profesorji ekonomije bi nam radi še zdravo pamet.

Jurij Kunaver

ANEKDOTE IZ PRODAJE

LEX, HOV-HOV! HVALA LEPA!

Morda naslov ni najbolj zgovoren, zato se bom potrudil z vsebino tega članka. Že kar nekaj časa je v najinem življenju prisoten naš kosmatinček Lex. Spoštovani bralci in bralke, tokrat bom izkoristil par vrstic še glede dobave psa in razložil, čemu sva se odločila za ta korak. Iz dveh preprostih razlogov, oba imava rada živali in sva želela, seveda predno je moja draga zanosila in pozneje rodila, poleg naju imeti še nekoga, ki bo deležen najine pozornosti in ljubezni. Tako se trudiva preskrbeti in poskrbeti za tole najino živalco po najboljših močeh. Je čipiran in cepljen že drugo leto zapored. V preteklosti sva imela ponudbo za parjenje Lexa z belgijsko ovčarko, a se je pozneje izjalovilo. Medtem ko sva čakala na odgovore za parjenje, sva z drago prišla do informacije za kastracijo psa. Na nek način sodelavka ali kot raje rečem soborka mi je svetovala, naj se obrnem na našo Tanjo iz Kraljev ulice. Tisti, ki jo poznamo, vemo, kakšna ljubiteljica živali je, zato se je hitro odzvala in organizirala vse potrebno za našega kosmatinčka. Verjemite, da odločitev ni bila lahka, a ker sva bila prisotna pri prvem nagonu po parjenju marca, sva se aprila 2015 odločila za kastracijo. Preko Tanje smo prišli do društva Lajka, ki nam je omogočilo, da smo zadevo speljali v Grosuplju. Poznam primer v preteklosti, ko je društvo Lajka priskočilo na pomoč pri sterilizaciji psičke, s katero se naš Lex rad igra.

Kako bi se resnično iz srca zahvalil društvu Lajka, da ste omogočili našemu Lexu kastracijo, v imenu vseh nas na Kraljih ulice, katerim ste pomagali v preteklosti in v prihodnosti. Resnično vam hvala za vaš trud in hvala tebi Tanja za trud. Pa en lep pozdrav od Lexa.

Lex & Ero

VZAJEMNOST

Januar, Sneg, mraz, mokrooo, vetrovnooo. Novi Kralji in koledarji. Moje stalno prodajno mesto. Moji kupci, novi in tisti, s katerimi se že dalj časa poznamo. Kar

navezal sem se, tako na prodajno mesto kot na kupce. Če koga izmed njih dlje časa ne vidim, se sprašujem, kaj je z njim, kako je, je zdrav, je vse v redu. Vem, da je tudi obratno. To je tista česnja na torti prodaje. Mislimo eden na drugega, se pogovorimo, pozdravimo, malce pojamramo in se tudi nasmejimo. Medsebojno si pomagamo. Oni meni z nakupom, jaz pa s tem, da premaknem kakšen voziček, težko vrečko nešem do avta. Tako se tudi malo ogrejem in ne stojim ves čas na enem mestu. Vsa voščila so na mestu in lahko rečem samo hvala, da so me sprejeli in da radi kupijo našega Kralja. Hvala in srečno!

Prodajalec 440

BOGATO SE BOM ODDOLŽILA

Prodajal sem Kralje na parkirišču pri glavni železniški postaji, ko pride mimo priletna ženska z vsaj po dvema prstahoma na vsakem prstu. Ko naj bi plačala parkirnino, brska po žepu in denarnici, seveda zaman. Ponudim ji drobiž, 1,20 €, kar je bilo ravno dovolj, in ona se mi zahvaljuje. Prav od blizu pogleda na mojo izkaznico, da bi si zapomnila moje ime in priimek, saj bo bojda njen mož na naše društvo v znak zahvale prinesel zame 10 €. Pravim, da to ni potrebno, 1,20 € bo popolnoma zadoščalo. Seveda o njej še do danes ni bilo ne duha ne sluha.

Slaviša

TIHA PRIČA

Saj ne vem, kako naj začnem, ampak vsak dan mi je bolj smešno, ko opazujem, kako se ljudje obnašamo. Ne preostane mi drugega, kot da se smejim reakcijam ljudi, seveda pa ne tudi njim osebno. Začel bom z duhovito dogodivščino. Kot ponavadi sem se nahajal pred svojim šentviškim Hoferjem in z nasmehom ter pristrčnim pozdravom pričakal mimoidoče kupce. Navedel bom konkretne primere in svoje reakcije na njihovo obnašanje, ki je sicer najbolj tipično za lastnike BMW-jev in izjemoma še za koga. Dotični parkirajo avto in ga zaklenejo v stilu Johna Wayna, potem pa se ponosno vzvišeno odpravijo proti trgovini. Takoj ko me zagledajo z revijami Kralji ulice v roki in izkaznico, se kar naenkrat izgubijo in njihovi navidezni balončki samozavesti počijo na mah. Nenadoma ne vedo, kje se vstopi v trgovino, kot da se prvič nahajajo tam, in

namenijo se proti bolj oddaljenim izhodnim vratom. Vstopijo zbegani, kot kokoš, ki so ji pravkar odrezali glavo, in se zmedeni znajdejo pred drugimi med vrati, ki vodijo do blagajne. Potem se obrnejo in končno najdejo resnično moč in samozavest, da se odpravijo mimo mene, toda še vedno bolj kot sramežljivi otroci in nekdo, ki nikoli ni pridobil nič s trdim delom. Jaz jih spremljam s pogledom in komaj zadržujem izbruh smeha. Ponavadi zmajem z glavo z mislijo, kdove, kaj se jim je dogajalo, da se vedejo, kot se. To je eno izmed človeških vedenj, ki me neverjetno nasmeji in razbije enoličnost prodaje.

Nikoli se sprašujem, čeprav vsi dobro vemo, zakaj se tako obnašajo. Kot sem že omenil, so tudi izjeme, če bi se kdó po ne vem kakšnem slučaju našel v tej zgodbi in bo užaljen zaradi resnice, ki sem jo opisal. Želim vam lepe in mirne dneve. Seveda pa sem skoraj pozabil na dogodivščino ali dve, vse to v istem dnevu. Tu je prišel do izraza moj nevsakdanji sarkazem. Ljudje se torej na različne načine premikajo ali vedejo in vstopajo v trgovino, toda danes mi je »padlo v oko«, da nekaj iščejo, gledajo, snemajo kaj ti jaz vem, in to po tleh. Vsake toliko časa se najde kdo, ki ne operira z običajnim pogledom s spuščeno glavo, hehe, ampak je šlo za premišljeno gesto v smislu, da ne bo opažen. Po precej takih, ki so me primitivno otroško ignorirali, se je vklopil moj sarkazem in meni nič, tebi nič sem se odločil. Do mene pride neka oseba in naredi totalno – kaj jaz vem – iskalno gesto in hodi proti vhodu, jaz pa brez pomišljanja spustim glavo in se podobno kot oni malo približam zemljici. Celó pri otrocih še nikoli nisem zaznal takega obnašanja, ki ga bom poimenoval »višja vedenjska inteligenca nekulturnega obnašanja odraslega človeka«. Vsako jutro se zbudim drugačen. Nekaj, kar sem počel ali mislil, da je tako, se mi z novimi izkušnjami spremeni in tako postanem vsako jutro zagotovo drugačna osebnost. SEM, KAR SEM, AMPAK NI SEM TISTO, KAR KAŽEM, ker je to rezervirano za nekoga posebnega, kot so starši, partner/ka, znanci, kolegi, sodelavci. Še vedno pa sem po svojih najboljših močeh in prepričanjih srčno iskren do ljudi s svojim vedenjem in to ni igra! To sem jaz in še vedno sem prepričan, da kadar slišim nekoga, da pové, da je življenje igra, pomislim in tudi povem: »Ti pa še nikoli nisi bil dobesedno več dni brez kančka hrane, z malo vode in spal na hladnem brez strižne nad glavo.« Pa naj mi potem reče, da je življenje igra.

Malinica Željko

Dogodki:

KNJIŽNICA REČI



Kot predstavnik PRP »STARA ROBA – NOVA RABA« sem se udeležil delavnice ob obletnici delovanja knjižnice, kjer smo nevladne neprofitne organizacije iskale vizije razvoja in nadaljnjega delovanja Knjižnice REČI.

Knjižnica REČI je neprofitna izposojevalnica najrazličnejših reči za prosti čas, ki deluje po vzoru klasične knjižnične izposoje. V času, ko imajo ljudje vse manj denarja, si lahko z izposajo namesto s kupovanjem nadomeščamo manjkajoče predmete. Souporaba pa prinaša še številne druge koristi.

Čeprav je Knjižnica REČI v Savskem naselju prva tovrstna izposojevalnica pri nas, je bila vzornica pri postavitvi koncepta Leila iz Berlina, ki uspešno deluje že od leta 2010.

Lokalna skupnost se je s Knjižnico REČI spoznala že pred otvoritvijo, saj je aktivno sodelovala v procesu nastajanja knjižnice, Savčani pa so tisti, ki skrbijo, da Knjižnica REČI deluje in se razvija naprej z željo, da se bo ideja tovrstnih knjižnic razširila po vsej Sloveniji.

Prva in edina Knjižnica REČI v Ljubljani in Sloveniji je januarja praznovala 1. rojstni dan. Deluje po sistemu donacij, zato so vse reči, ki si jih na osnovi plačane članarine, ki znaša 20 EUR letno, lahko izposodite, donirane. Če donirate stvari, ki jih nimajo, in obstaja povpraševanje, ste oproščeni plačila članarine, prav tako bodo v bodoče oproščeni tega plačila tisti, ki bodo kot prostovoljci pomagali pri delu knjižnice.



foto: Luna J. Šribar

Knjižica REČI deluje neprofitno, kar pomeni, da vse prihodke (članarine, zamudnine, uporabnine, sponzorske donacije ...) uporabi za izboljševanje svojega delovanja.

Stvari, ki jih ne potrebujemo, lahko koristno uporablja nekdo drug, ki morda nima denarja, da bi si jih kupil, oz. jih je nesmotrno kupiti glede na dejstvo, da jih morda potrebujemo le enkrat letno, ali pa da se izognemo nakupu določenih stvari za otroke, ki jih ti kmalu prerastejo (smuči, pancerji ...).

Pomembno je tudi ohranjanje čistega okolja, ki ga ne obremenjujemo s smetmi, ki to sploh niso, če gre za uporabne stvari. To je poleg drugih ciljev tudi cilj delovanja naše Posredovalnice rabljenih predmetov.

Jann

014
KRALJI
ULICE

POLEPŠANI PRAZNIKI ZA BREZDOMCE

Že 8. leto zapored smo se na ŠOUM-u, na Oddelku za socialna in zdravstvena vprašanja, odločili, da bomo pomagali tistim, ki našo pomoč potrebujejo. Odločili smo se, da priskočimo na pomoč brezdomcem in se o tem dogovorili z zavetiščem v Mariboru. Za mesec zbiranja smo določili december, saj je to mesec radosti in veselja. Z omenjeno gesto smo jim hoteli polepšati praznike in zmanjšati njihovo stisko.

Naša akcija zbiranja življenjskih potrebščin je potekala štiri dni. Začeli smo 1. in 2. decembra v nakupovalnem centru Qlandia, nadaljevali pa 11. in 12. decembra v Mercator centru Maribor Tabor II. V nakupovalnih centrih smo postavili stojnice, s katerimi smo privabljali ljudi, delili letake in jim predstavili, kaj zbiramo in za koga. Ljudi smo poprosili, da darujejo kako malenkost in s tem pomagajo tistim, ki se ne morejo preživljati sami. Nismo zbirali finančnih sredstev, temveč potrebščine, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju, od higienskih pripomočkov do hrane, ki ima daljši rok trajanja, oblačil, papirnatih brisač itd. Ko nagovarjaš ljudi, doživiš različne odzive, nekateri te takoj zavrnejo, spet drugi si vzamejo čas, ti prisluhnejo in so pripravljeni pomagati. Nekateri so prinesli polne vreče hrane, veliko pa je bilo tudi takih, ki so šli domov po oblačila, ki jih več ne potrebujejo, in nam jih z veseljem prinesli. Iz ure v uro se je nabiralo več potrebščin in na koncu smo res zbrali polne škatle, vsega skupaj je bilo za dober kombi. V torek, 22. 12., smo zbrane stvari naložili v avtomobile in se odpeljali do zavetišča, kjer smo izvedli uradno predajo zbranega. Pred vhodom so nas pričakali vodja zavetišča Ljubomir Gagič ter brezdomci, ki so nam pomagali, da smo



foto: Darija Močnik

stvari preložili iz avta. Našega prihoda so bili zelo veseli in se nam zahvaljevali za pomoč. Z brezdomci smo tudi poklepetali. V zavetišču jih je trenutno 27, čeprav je prostora za manj ljudi. Pomoč vsekakor potrebujejo in so hvaležni za vsako malenkost. Veseli so bili tudi čokolad, ki so jih dobili. »Da se bomo lahko za praznike malo posladkali,« je pripomnil eden izmed navzočih. Povedali so nam, da najbolj potrebujejo higienske pripomočke, saj so to artikli, ki niso zelo cenovno ugodni. Na koncu smo se poslovili in si zaželeli lepe praznike. Vsekakor bomo tudi v prihodnje organizirali podobne projekte, saj na ta način pomagamo tistim, ki so naše pomoči najbolj potrebni.

Darija Močnik

LUTKOVNA PREDSTAVA

V januarju smo se dobili v DIC-u na Poljanski cesti zaradi ogleda lutkovne predstave, ki so nam jo zaigrale študentke Pedagoške fakultete, bodoče vzgojiteljice. Za organizacijo so poskrbeli Kralji ulice ter študentke s profesorico. Ogledali smo si tri krajše predstave: Zvezdico Zaspanko, Juri Muri v Afriki ter Jazbečar Tobija.

Tokrat sem si rezerviral termin in priskrbel varstvo za našega kosmatinčka. Končno sem imel možnost uživati s svojo drago in najino hčerko Arseno, saj smo se med predstavo in po njej resnično zabavali. Po predstavi so nas študentke namreč povabile na delavnico izdelovanja lutk. S seboj so prinesle ogromno najrazličnejšega materiala. Meni se zdi, da smo izdelali veliko lepih lutk, ki smo jih vzeli domov.

Škoda, da obisk ni bil številčnejši, saj bi v prijetnem popoldnevu in še prijetnejših aktivnostih lahko uživalo še mnogo otrok.



foto: Helena Korošec

Hvala organizatorjem za trud in vabilo.

Ersad

SLOVO STARE OLIMPIJE, ZAČETEK NOVE ERE

Od ustanovitve društva Olimpija je minilo že 70 let. Ob tej priložnosti so se na tekmi ABA lige Olimpije proti Crveni zvezdi poklonili vsem legendam kluba, ki so v Ljubljani pustile velik pečat. Njihova starost je bila raznovrstna, saj so igrali v različnih obdobjih kluba. Razlika med najstarejšim in najmlajšim tako znaša kar 41 let. Ob tej priložnosti pa so se tudi igralci lahko vživeli v tedanje čase, saj so nosili retro drese, ki so spominjali na takratno upravo košarkarjev.

Čeprav je ljubljanski klub praznoval častitljivo obletnico, mu beograjski klub ni namenil lepega darila, v Ljubljani je namreč zmagal z 75:69. Tekma je bila polna atraktivnih potez z obeh strani in je na trenutke navdušila letos rekordno 4.500-glavo množico. Olimpija se je z razpoloženima Lešičem (16) in Zagorcem (11) dolgo upirala favoriziranemu nasprotniku, v 1. polčasu tudi večino časa vodila, vendar je Zvezda potrebovala le nekaj minut dobre igre, da je dosegla suvereno razliko in jo uspešno zadržala. Če smo 3 minute do konca tekme vseeno še upali na preobrat, pa je ljubljansko barko potopil skoraj

nezgrešljivi Quincy Miller (25) s trojko minuto do konca srečanja in nasploh dobro predstavo, ki smo je z njegove strani vajeni le z evroligaških tekem. Na koncu zaslužena zmaga gostov, Olimpiji pa za tolažbo nove izkušnje za mlado ekipo, kar je žal vseeno premalo, da bi se lahko povzpela po lestvici. Verjetno se je marsikateri izmed povablencev s cmokom v grlu poslovil od stožiškega parketa in mislil na stare čase. Trenutna struktura je le blede senca kluba, ki je v preteklosti predstavljal določeno spoštovanje ostalih klubov bivše skupne države, pa tudi ostale Evrope. Ker gospodarska slika v teh časih pri nas ni ravno bleščeča, je temu primerno tudi vlaganje v šport. Ali kot pravi rek: »Kolikor denarja, toliko muzike.« Olimpija nikakor ne najde poti iz starih dolgov, očitno pa tudi ne poti iz krize rezultatov.

Kralji se zahvaljujemo klubu za priložnost ogleda tekme in mu ob tem voščimo vse najlepše ob jubileju!

S. P.

VELIKA RAZSTAVA PSOV NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU

Kralji ulice smo dobili možnost, da si ogledamo dvodnevni pasji dogodek na Gospodarcu. Navdušena lastnika psov sva se z Dušanom udeležila dogodka v nedeljo. Nekoliko mi je sicer žal, da se nisem poprej informiral in sem zamudil glavnino dogodka, kljub temu pa je bilo dogajanje pestro in prava paša za oči. Na ogled je bilo veliko psov najrazličnejših pasem, predstavitev pasje hrane in kar nekaj različnih tekmovanj. Takoj sem pomislil na svojo psičko Nikito, ki žal ni mogla z menoj, a sem ji domov prinesel polno vrečko dobrot. Osebnost se mi zdi friziranje psičkov prej mučenje kot kaj drugega, a ljudje dostikrat dojemamo te čudovite živali kot svoje predmete in jih želimo oblikovati po sebi. Na razstavi sem namreč opazil precej žensk, ki so kosmatincem delale frizure, trajne, čopke ... K sreči je bilo za protiutež videti tudi precej resnih ljubiteljev psov in psičkov.

Mogoče bi le nekoliko pograjal tako organizatorje kot lastnike, saj je bilo po hali kar nekaj pasjih iztrebkov, pa tudi kletke za pse niso bile ravno primernih dimenzij.



foto: Mitja K.

Organizatorjem se lepo zahvaljujemo za donacijo kart in jih v imenu Kraljev ulice prijazno pozdravljamo.

Mitja K.

Opodpiram - NEJC GAZVODA

016
KRALJI
ULICE

Neki moj prijatelj trdi, da je v Ljubljani toliko mikrodogodkov – raznih otvoritev, razstav, premier, literarnih večerov ipd. –, da lahko parkrat na teden dobro ješ zastonj, in najbrž je res tako. Bil sem že na razstavi nekega tipa, ki je fotografiral hrenovke, in sem se napil šnopca, pa na literarnih večerih, kjer ponavadi dobiš gumijaste prestice, pa na otvoritvi AGRFT-ja, kjer smo pili vino iz kartonastih škatel, to je pa tudi vse, česar se trenutno spomnim, ne potikam se naokoli ravno pogosto, ker manj ljudi iz mojega foha srečam, več upanja ohranjam, pa nasploh sem vse bolj len, kaj pa naj. No, vsi ti večeri imajo nekaj skupnega – ene par obiskovalcev se vedno znova ponavlja, pa ne mislim znanih estradnikov, ki se radi pokažejo. Teh par tipčkov je morda našlo globoko ljubezen do vsega lepega in nadvse hrepenijo, da vsak dan znova sledijo vsakemu mlademu fotografu, ki je vse prihranke zmetal v to, da brezplačno ponuja svoje delo proračunsko financiranim galerijam, morda pa so bolj brihtni od vseh nas in so že zdavnaj pogruntali, da se moraš samo znat smukat. Pa ne minglat, z mingljanjem narediš več škode kot koristi, narineš se cenenga viskija in potem svojemu smrtnemu sovražniku poveš, da je tvoj prijatelj, in svojemu prijatelju poveš, da je tvoj smrtni sovražnik, saj vemo, kako to gre. Ne, tile tipi, ki se posmukajo na teh prireditvah, znajo ostati v ozadju in z nekim ponosom pijejo vino in previdno jemljejo arašide iz skupne skleda. Držijo se zase in nekaj šepetajo in pogosto tudi pogledajo, kar je razstavljeno, bi šel staviti, da bolj poglobljeno od mene. Odidejo med zadnjimi, ampak ne zadnji. Tako tiho, kot so prišli. Med njimi je pogosto tudi nek gospod, ki je vsak dan v kinoteki. Torej počne to, kar bi moral počet jaz med študijem, pa nisem. A ni to hecno? Kaj vse bi lahko, pa ne. In kaj vse počneš, ko ničesar drugega ne moreš. Brez skrbi, ta zapis ne bo zdrsil na begunsko krizo in patetično opevanje trpljenja brezdomcev, ker se mi to ne ljubi, zdi se mi bedno. Saj vsi vemo, da je bedno biti na cesti, kaj vam naj o tem povem, nikoli v življenju me ni zeblo, nikoli nisem bil lačen, kvečemu preveč sit, kaj naj napišem o tem? Da jih

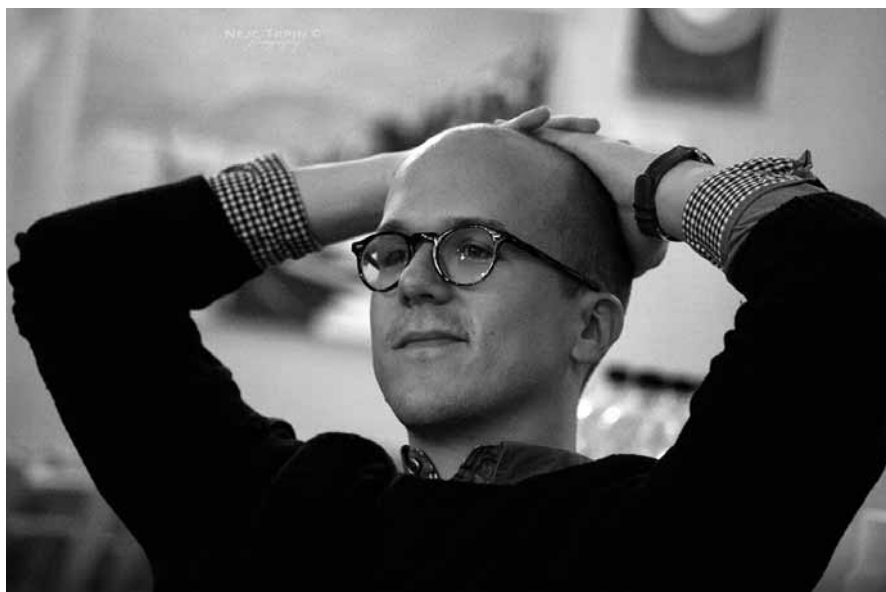


foto: Nejc Trpin

razumem? Pojma nimam, kako je to. Niti približno si ne predstavljam. Ne vem, če je kriv sistem ali so sami krivi. Najbrž je kdo že sam kriv, marsikdo ni. Kar vem, je, da imajo določeni posamezniki nekaj frajerskega na sebi. To gibanje po teh prireditvah, kot mačke so. Pa neko navihanost in barabinstvo, ki vsake toliko izbruhne iz njih, ko greš mimo, kakšni lucidni stavki, začnjeni z življenjem, ki jih jaz ne spravim iz sebe, pa lahko sedim za računalnikom in tipkam ko bebec. Ravno včeraj sem gledal nek prispevek o brezdomcih, podprt s patetično glasbo, novinarka jih je brez izjeme spraševala, kako preživijo, na kaj mislijo, ko beračijo, kje je njihova družina. Pa kaj te to briga. Zakaj jih nihče ne vpraša, kakšne ženske so jim všeč? Dobro, saj te tudi to ne briga, ampak je malo bolje, a ni? A sprašujem jaz nekoga, ki ga prvič srečam, o tem, če je srečen in če ima finančne težave in če ga je mama tepla in zakaj pije? Saj že vsi pijemo, če ne pijemo, se ubijamo s športom, če se ne ubijamo s športom, maltretiramo ljudi okoli sebe, da pozabimo, kako zelo nepomembni smo, kot posamezniki, kot družba, kot ta kamen, ki v neskončni črnini vesolja misli, da nekaj šteje. Ampak smo boljši od tistih na ulici, a nismo? Mislim, ne boljši, kje, ampak poklicani, da o tem kaj povemo, a ne? Še posebej mi, umetniki, ki smo samo še logorejske mašine liberalnega javnega mnenja, ki ga brizgamo po straneh

različnih dnevnikov, ista mnenja, samo slog je drugačen. Samo še kolumnne plačajo vsak teden, pa dajmo kaj povedat, o kapitalizmu, ograji, beguncih, pet besed se preigrava v neskončnost, kot fuzbal tekma, ki jo je Sartre napisal. Če so pa ravno brezdomci, pa brezdomci. Eden izmed mnogih problemov, ki se nas tiče, pa se nas v bistvu ne. Tisoči socialnih in zdravstvenih delavcev ter policistov se dnevno ukvarja s tem, potem sem pa jaz tisti, ki naj kaj pove o tem? Ma, sram me je. Pojma nimam. Edino, kar vem, je to, da ne bom niti trenutka žugal, ali državi ali Evropi, dokler sam kot posameznik ne prisluhnem posamezniku. Do sedaj tega še nisem storil. Sem stopil do enega bradatega malega kosobrinastega tipa na eni razstavi in ga malo povprašal, če so mu slike všeč, pa se ni hotel pogovarjat z mano. Saj, zakaj pa bi se. Zakaj so brezdomci kar naenkrat nam nekaj dolžni, če se hočemo ukvarjat z njimi? Meni ni nihče nič dolžan in jaz ne nikomur. Bi pa kdaj rad slišal še njih. Ne pa samo vas, ki mi konstantno prodajate eno in isto sranje, namesto da bi ga vsaj malo živeli. Pa sem isti, ne me narobe razumet. Še hujši. Se opravičujem vsem, ki ste to prebrali do konca, in da sem s tem nakladanjem zasedel stran v časopisu z najbolj iskrenimi članki, ki je te zgodbe dejansko iz prve roke pripeljal do nas. Rad vas berem. Kar je nekaj, kar redko rečem komur koli. Srečno v novem letu, kralji in kraljice.



foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

ROŽE, ČOKOLADE, NAKIT ...

biba.koper@gmail.com

V mesecu marcu obeležujemo še en praznik, na katerega sem precej alergična. Pa nikakor ne zaradi datuma kot takega ali še manj zaradi pomena, ampak zgolj zato, ker je zgubil vsakršen pravi (po)namen in je v vrsti praznikov tudi sleherni podlegel brezglavemu neoliberalnemu sprintu kapitalističnega enoumja. Kar osem od devetih moških, ki za dan žena obdarujejo svoje drage, misli, da je to pač dan žena, ko se slavi žensko kot tako. Seveda tudi to drži, ampak to ni pravo sporočilo osmega marca. In medtem ko imamo na eni strani ženske, ki se navidezno borijo za nekakšno enakopravnost z moškimi, te iste ženske popolnoma ponorijo, če njihov moški ta dan pozabi kupiti darilce. Pa niso jezne, ker je pozabil, kaj vse so ženske preživele, da se ta dan sploh obeležuje in jih bolj malo briga za pravo sporočilo tega dne ... Ne, jezne so, ker so ostale brez rož, čokoladnih src in/ali nakita. Fuj. In fej. Pa komaj sem se pobrala od brezvezja valentinovega. Kot da Slovenci ne bi imeli prelepega gregorjevega – ko se ptički ženijo. S prazniki se dogajajo čudne zadeve. Bodisi jih uvozimo, bodisi svoje, slovenske potujemo, ali pa pozabimo njihov pravi in prvotni pomen.

Dan žena (originalno »dan delovnih žena«) je mednarodni praznik žensk, ki ga v približno 100 državah praznujejo vsako leto 8. marca. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti in dosežkov žensk, praznujejo pa ga predvsem v bivših komunističnih in socialističnih državah. Ženske dokončno dobijo volilno pravico, s čemer se pojavi pričetek enakopravnosti leta 1945, ko je uzakonjena splošna volilna pravica. Leta 1974 je bilo v ustavo SFRJ zapisano določilo, da se vsaka ženska svobodno odloča o rojstvu otrok, tri leta kasneje pa je bila uzakonjena še pravica vsake ženske do umetne prekinitev nosečnosti iz drugih, ne le zaradi zdravstvenih razlogov. Osmega marca 1857 so ženske delavke, zaposlene v tekstilnih tovarnah v New Yorku, organizirale protest. Uprle so se nečloveškim delovnim pogojem in premajhnim plačam. Policija je protestnice napadla in pridržala. Dve leti kasneje, prav tako v marcu, so te ženske ustanovile prvi delavski sindikat, da bi se tako lahko vsaj poskusile zavarovati in si pridobiti nekaj osnovnih pravic na delovnem mestu. Osmega marca 1908 se je na ulicah New Yorka zbralo 15 tisoč žensk in zahtevalo krajše delovne ure, boljšo plačo, volilne pravice. Njihov slogan se je glasil »Kruh in vrtnice«. Kruh je simboliziral ekonomsko varnost, vrtnice pa boljšo kvaliteto življenja. V maju je Socialistična stranka Amerike razglasila zadnjo nedeljo v mesecu februarju za državni praznik žensk. Ker je današnja generacija hitrega tempa in z manj potrpljenja za dožemanje in razumevanje, s kakšnimi mlini na veter so se ženske takrat pravzaprav bojevale, jim močno priporočam ogled filma Suffragette (2015). V filmu spremljamo zgodbo matere, žene, delavke Maud Watts, ki (sprva po naključju) postane zagnana sufražetka in borka za pravice žensk, dogajanje pa je postavljeno v London leta 1912. V filmu igrata tudi vedno odlični Helena Bonham Carter in Meryl Streep. Vsekakor vredno ogleda, saj si težko predstavljamo, da bi danes doživljale kaj takega in bile pripravljene na toliko stigmatizacije, trpljenja, zapornih kazni, mučenja, izgube celotne socialne mreže in družine ... Vse v imenu enakopravnosti pri plačilu in pravice voliti in soodločati o svoji usodi. Priznajmo si – ženske lahko



Vir internet

volimo (čeprav ne povsod), a še vedno nimamo niti slučajno plačilnih list, primerljivih z našimi moškimi sodržavljeni. Boj torej še vedno ni čisto končan. Vprašanje pa je, koliko smo pripravljene tvegati v imenu enakopravnosti. Ravno zato imam občutek, da je velika večina žensk potihnila zavoljo tiste vrtnice in darila, ki ga je deležna. Velika večina je nemo sprejela ta dan kot nekakšen »oprostite« ali pač »niste enakovredne«. Ne zatiskam si oči, da obstaja razlika med spoloma. Marsikje. Tudi pri delu. Čeprav so znale ženske za časa vojn opravljati težaška dela, medtem ko so bili moški na bojišču, je kljub temu malo žensk, ki bi se prijele dela rudarja, zidarja ... A vsaj na delovnih mestih, ki jih oba spola opravljata enako dobro, bi moralo biti tudi plačilo do centa enako. V čem je razlika, ali mi obrok pripravi moški, ko pridem kam na kosilo? Kakšna razlika je med pravnikom ali pravnico? Kje se pozna prepad, ali sem kupila izdelek, ki mi ga je naredil, ponudil ali prodal moški, ali pa je vse to naredila ženska? Se je učiteljica lahko kaj manj izobraževala za svoj poklic kot učitelj? Je zdravnik hodil več let na medicinsko fakulteto kot zdravnica? Vse povsod enaki pogoji, le pri iskanju zaposlitve in pri plačilu se vedno znova zatakne.

Zato, drage moje dame, preden prevzamete letošnjo vrtnico, sladico ali kaj podobnega, vsaj za trenutek pomislite, kaj je pravzaprav namen te »podkupnine«. 8. marec je postal samo še eden izmed dnevvov, ko se obdarujemo vsevprek. Le malokdo med nami ob predaji vrtnice ženski izkaže več kot zasluženost spoštovanje, poklon njenim prednicam za preživeto trpljenje, priznanje za vso njeno žensko zgodovino in admiracijo nad njeno močjo. Jaz podam vrtnico ali čestitko kot nekakšno bojno značko in je ne podarjam kar tako ... Prejemnice mojih malenkosti so vedno močne ženske, ki jih spoštujem. Moj kriterij pač ni tak, da je dovolj, da imamo isti spolni organ. Niti slučajno. Ne morem biti ponosna na nekaj, o čemer nihče izmed nas ni imel besede ... Nisem posebej zaslužna za kar koli samo zato, ker sem se pač rodila kot ženska. Na to nisem imela namreč prav nobenega vpliva. Lahko pa ga imam na to, kako se bom kot ženska nosila in kako močna bom v tej svoji vlogi. Čestitke sleherni močni ženski, ki se zaveda, da so njene človekove pravice še vedno teptane!

Vaša Biba

Slišanje glasov:

JAZ SEM OK, TI SI OK

Preden vam razložim, kako sem se naučil spoprijemati z glasovi, mi dovolite, da vam povem, kako je bilo, ko sem jih zaslišal prvič, in kakšen vpliv so imeli na moje življenje. Po končani srednji šoli sem začel izobraževanje v delavni terapiji. Da bi lahko študiral, sem moral iti živeti v drugo mesto in tam najeti sobo. Naj se zelo na kratko opišem: sem edinec in morda se zato lahko zlahka zamotim. Recimo, da sem samotni človek. Sem izjemno kreativen in imam med drugim zelo rad slikanje, zato je imelo tisto stanovanje posebno mesto, namenjeno slikanju. Moja punca je medtem ostala v mojem rojstnem mestu in moram reči, da čeprav sem našel nekaj novih prijateljev, študentsko življenje ni bilo narejeno zame. V resnici sem izjemno malo spal. Prvič v svojem življenju sem lahko sam odločal o tem, kaj sem želel jesti, lahko sem si kuhal sam ali pa jedel v menzi bolnišnice, kjer sem imel predavanja. Skratka, bil sem svoboden, da sem organiziral svoj čas po svoji volji, brez kakšnih obveznosti, povezanih s svojo prihodnostjo. Nekaj mesecev zatem sem dobil močno idejo, da bi poslikal veliko belo steno v svoji sobi; tista stena je bila zame pravi izziv. Začel sem slikati temačen gozd z nekim plazilcem v ospredju. Slikanje prehaja iz glave direktno v roko in jaz sem od zmeraj lahko slišal barve; prenašajo se preko vibracij. Slišim črno, rdečo in temno rjavo. Nisem imel radia ali česa podobnega, zato je bila soba, medtem ko sem slikal, v čisti tišini. V tisti tišini sem začel čutiti, kako se je razraščalo nekaj osupljivega, neka vrsta grozeče prisotnosti, ki mi je dajala čutiti, da nisem bil sam. Nato sem slišal nek monoton hrup, ki ni prihajal od mene in ga nisem znal razumeti. Bilo je nekaj podobnega zvoku, ki se ga sliši, ko se z rokami zamaši ušesa, le da je bil še tišji in bolj monoton. Zbujal je hkrati tudi neko čustvo, čeprav nekaj več od čustva, ki mi je dalo čutiti, da me nekdo išče. V bistvu sem zaslišal klic na pomoč neke skupine. Da bom natančnejši, opisal bi ga kot klic aboriginov, z zelo prvotnimi zvoki: skrivnostnimi in zelo zastrašujočimi. Začelo se je z objokovanjem, vendar je slednje hitro ponehalo, kar me je zagrabilo in stisnilo. Nekaj me je želelo nadzorovati. Uspevalo je. Kar sem slišal, ni bila nizozemščina ali kateri koli drug jezik, temveč je vse govorilo preko čustev. Nisem bil sposoben artikulirati ničesar pomenskega, zgolj nerazumljive zvoke. Ko govorim o tej izkušnji, bi lahko rekel, da sem slišal glasove. Podobne izkušnje sem imel že velikokrat poprej, vendar je bil hrup vedno bolj oddaljen in manj grozeč. Po tej izkušnji sem se začel počutiti ustrahovanega in preganjanega. Kot bi bilo nekaj v meni, ki bi lahko vzniknilo vsak hip: ta občutek je bil prisoten vselej, zavestno ali nezavedno. V resnici sem se počutil norega. O glasovih nisem govoril z nikomer in imel sem ogromen strah biti sam in izraziti svoje občutke, na primer na papir. Nikoli nisem vedel, kdaj bi se lahko glasovi zopet vrnili. Velikokrat so se pojavili v najmanj primernih trenutkih. Vedno sem bil veren – ne zgolj zaradi vzgoje v družini, temveč tudi zaradi lastne odločitve. Molitev je neke vrste kontemplacija. Moliti pomeni komunicirati z neko močjo, ki jo imenujem *Bog*, čeprav bi tej moči drugi rekli tudi kako drugače. Prosil sem za pomoč. Ne vem natančno, koliko časa sem potreboval, da sem glasovom rekel »DOVOLJ!«, vendar se

spomnim, da je bil to zelo čustven trenutek. Mislim, da je bilo to pred tremi leti. Od takrat se je spremenilo le malo; glasovi že niso bili več aktivni, vendar sem se še vedno počutil preganjanega – lahko so se me polastili v katerem koli trenutku. Dokler bom živ, ne bom pozabil trenutka, ko sem zbral pogum in glasovom rekel: »DOVOLJ!« Z avtom sem prihajal iz službe v Zwolleju. Malo pred tem sem imel zelo čustven pogovor z nekom, kar me je popolnoma odprlo. Ko sem pripeljal na avtocesto, sem se zavedel, da sem bil popolnoma prestrašen, prestrašen zaradi glasov. Večkrat sem v avtu zakričal: »Strah me je!« Ko je človek sam v avtu, lahko kriči, ne da bi ga ostali slišali, in točno to sem naredil. Bil je neke vrste primitivni krik. Bilo je, kot da bi nekaj v meni eksplodiralo in to mi je dalo občutek osvoboditve, kar me je razveselilo. V tistem trenutku sem začutil, da sem dozorel. Sprejel sem se takega, kot sem bil in kot sem še vedno. Ni se mi bilo več treba skrivati, saj sem sprejemal obstoj svojih glasov. Rekel sem jim »DOVOLJ!«, hkrati pa sem jih sprejemal kot neodvisne duhove, kot nekaj meni zunanjega. Proces, preko katerega sem šel, bi opisal tako: - šok, - strah in beg, - iskanje pomena glasov, - sprejetje glasov kot od mene neodvisnih duhov, - sprejetje sebe, - iskanje razlogov za beg, - spoprijemanje z glasovi, - kompromis med sprejemanjem in zavračanjem sporočil glasov.

Po vsem tem je turbulentnost izginila v reki mojega življenja. Krmarim v mirnih vodah in sem zmožen sprejemati lastne odločitve. Še vedno slišim in čutim tisti krik na pomoč, vendar ga zdaj pošljem proč in to me osvobodi. Jaz sem jaz in zmožen sem ohranjati svojo identiteto. Upam, da lahko pomagam drugim ljudem najti pot do podobnega občutka. Morate biti zmožni reči: »Jaz sem OK, ti si OK.«

Zgornje besedilo je prevod zgodbe z naslovom »Sétimo contributo pessoal«, objavljene v knjigi: Romme, M., Sandra E., Zagalo-Cardoso, J. A., in Cunha Oliveira, J. (1997). *Na companhia das vozes. Para uma análise da experiência de ouvir vozes*. Lisboa: Editorial Estampa, str. 138–140.

Iz portugalsčine prevedel Juš Škraban

O svojih izkušnjah s slišanjem glasov nam lahko pišete na slisanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in vašo zgodbo bomo z veseljem objavili. Na zgoraj zapisan e-naslov se lahko tudi prijavite k udeležbi na podporni skupini za osebe, ki slišijo glasove, ki se srečuje na 14 dni v Ljubljani. Več informacij na FB, Slišanje glasov – Slovenija.

PRISPEVAJ IN DEKONTRAMINIRAJ!

To pot vam grafitarsko rubriko serviramo malo drugače. Naredili smo intervju z Nino Perger, soustanoviteljico Društva za odpravljanje socialne neenakosti Appareo in pobudnico projekta ulične Dekontraminacije.

Luna: Nina, kdo si? Kaj te poganja?

Nina: I love cheesecake! (Obožujem skutno torto!)

Odlično! Od torte pa še k malo »manj« resnim zadevam. Si pobudnica najbolj prepoznavne iniciative Društva Appareo – ulične Dekontraminacije. A poveš malo več o projektu? Predvsem, kje ga lahko sledimo, kako se vključimo.

Gre za projekt, katerega glavni namen je sledenje sovražnemu govoru v grafitih, street artu, s čimer hočemo povečati ozaveščenost o sovražnem govoru. Pomen grafitov je po eni strani razveljavljen, depolitiziran, saj se jih obravnava kot vandalizem. Na drugi strani pa imamo prisotnost sovražnega govora v mediju, ki ima zelo velik domet in se pojavlja v prostorih, ki so vsem dostopni. Grafite razumemo kot medij, ki zrcali družbene dinamike in jih hkrati soustvarja. Prek njih lahko spremljamo tudi večje družbene trke in represijo specifičnih družbenih skupin. V projektu smo vzpostavile spletni zemljevid, na katerem so označene sovražne vsebine s čim bolj natančno lokacijo in fotografijo, hkrati pa spremljamo tudi dinamike spreminjanja grafitov iz sovražnega v emancipatorni govor, s čimer želimo pokazati, da je sovražni govor nekaj, čemur se vedno lahko zoperstavimo. Projekt Dekontraminacije in zemljevid sta dostopna na FB profilu Društva Appareo. Zemljevid raste od spodaj navzgor s pomočjo tistih, ki nam pošljejo fotke in info o lokaciji na naslov www.drustvo.appareo@gmail.com.

Zdaj imamo zabeleženih že 250 grafitov tudi iz Hrvaške, Bosne, Srbije in Avstrije.

Aha! Postajate mednarodni. Po tvojih opažanjih, kakšne vrste sovražnega govora je največ?

Med bolj izpostavljenimi so LGBT-skupine, zadnje čase tudi ženske, pri katerih je do nedavnega prevladoval predvsem emancipatorni govor, npr. akcije za 8. marec: »Namesto rož enako plačilo.« Zadnja akcija pa je bila zelo sovražno nastrojena, ne nasploh proti ženskam, ampak ženskam s specifično politično orientacijo, kar pomeni, za obstoječi red niso nevarne vse ženske, pač pa tiste, ki



foto: arhiv Društva Appareo

niso konformne. Proti LGBT-skupnosti se sovražni govor pojavlja predvsem takrat, ko je to družbeno aktualno, ko se tema odpira v širšem družbenem prostoru, npr. ob referendumih, so pa v tem primeru prisotne močne protireakcije na zabeleženi sovražni govor, občasno lahko opazimo tudi samoiniciativne akcije produkcije emancipatornega govora. Podobno prisoten je tudi sovražni govor na podlagi nacionalne pripadnosti, kjer spremljamo porast nacionalističnih vsebin, sploh v kontekstu begunske krize.

Ali gre velikokrat za stilsko podobne grafite, gre po tvojem za organizirane skupine, se jih da prepoznati po stilu, se podpisujejo?

Izrazito vsebinski grafiti navadno niso ravno estetsko dovršeni, ker je na prvem mestu sporočilo. Občasno se pod grafite podpisujejo tudi specifične skupine, npr. pri grafitih proti LGBT-skupnosti so bili zraven podpisi določenih skupin, in v tem smislu gre verjetno za neke bolj organizirane skupine.

Kaj se po tvojem mnenju trenutno dogaja? Kaj nam sporočajo ljubljanske in ulice drugih slovenskih mest?

Grafite je vedno treba umestiti v trenutno družbeno dogajanje. Zadnji grafiti z zelo nasilnim sporočilom do žensk so bili najbrž povezani z napadi v Kölnu in z begunsko krizo, v okviru katere se med drugim pojavlja govor o tem, da je treba zaščititi naše ženske. Na splošno beležimo porast sovražnih grafitov, iz njihove vsebine pa lahko sklepamo na intenzivnejšo mobilizacijo nekega konservatizma. Imamo grafite, ki se neposredno odzivajo na družbeno dogajanje, reakcijske, recimo »Refugees welcome to hell«. Na drugi pa imamo akcijske grafite, ki se v svojih sporočilih ne nanašajo direktno na konkretne dogodke, kličejo pa k mobilizaciji na osnovi nacionalnosti in tako ostajajo v okviru širšega družbenega dogajanja. Ta akcijski moment denimo skupinam, ki se zavzemajo za solidarnost, emancipacijo, enakopravnost, pogosto

zmanjka. Na podlagi tega se zdi, da imajo skupine, ki so sovražne do določenih družbenih skupin, večji mobilizacijski domet.

Nina, a delujete tudi v ilegali?

Ne! ;)

Zdaj pa k bolj žgočim tematikam. Eden glavnih namenov projekta je izpostavljanje in opozarjanje na primere sovražnega govora. Ob zadnjem, zelo blago rečeno strupenem grafitu, skrajno sovražnem do žensk, sva se spraševali, ali objavljati in širiti to vsebino. Ali ni ravno to tisto, kar hočejo grafitarji? Večna dilema.

To je nekaj, kar se tudi sama sprašujem. Ljudi je treba obravnavati kot akterke/je, ki so se sposobni opredeljevati do sporočil. Če začnemo razmišljati, da je treba skrivati te vsebine z namenom, da se prepreči nadaljnja kontaminacija, se postavljamo v pokroviteljsko držo odločanja, kaj ljudje lahko vidijo in česa ne, s čimer osebe postavimo v pozicijo nevednosti, neznanja. Pri tem zadnjem grafitu, ki si ga omenjala, sem imela tudi jaz zadržek glede objave v nespremenjeni obliki, ker je šlo prvič za tako jasen, neposreden napad na določeno skupino žensk. Pričakovala sem, da bo zaradi same nasilnosti grafitu hitro prišlo do »popravka«, in sem želela uloviti moment, ko emancipatorni govor zasenči sovražnega.

Kam naprej?

Kot si ugotovila, se širimo tudi mednarodno, na podlagi našega dela sem bila izbrana za članico ekspertne skupine Sveta Evrope v okviru »No hate speech movement«, ki bo delala izrecno na razvijanju kontranaracije sovražnemu govoru. Tako oni kot mi vidimo kontranaracijo kot orodje, ki je velikokrat boljše kot izbris, ker omogoča naslavljanje te bolj indiferentne večine.

Kralji in kraljice ulice vam želimo čim več uspešnih dekontraminiranj ulice!

Luna J. Šribar



Gostujoči kolumnist:

Roman Kuhar

DABUKA? DAB UKA? DA BI UKA? DA B'UKA? DE B'UKA?

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Sedim v dnevni sobi hiše povprečne delavske družine na Gorenjskem. Zgodnja osemdeseta. Hodim v tretji razred osnovne šole. Pred menoj je berilo. Na pamet se učim Prešernovo Vrbo. Trudim se, a mi ne gre. Pa kaj ta tip sploh piše? Kaj je to ... da b'uka žeja? Dabuka žeja? Kakšna žeja, jebemti? (No, verjetno nisem rekel jebemti. Vzgajali so me v katoliški veri in bilo me je strah preklinjanja. Saj veste, za to se gre v pekel ...) Ponavljam, ponavljam, a vse bolj se mi zdi, kot da bi se učil kitajščino. »Mami!!!« zavpijem v kuhinjo, kjer imata starša obiske. Mati pride, a ne spomnim se, da bi mi stvar razložila. Morda je tudi sama ne razume. Deležen sem le že večkrat slišane lekcije, da je treba biti priden in se učiti. Gre mi na jok in Prešeren se mi zaskuti za naslednjih dvajset let in več. Šele toliko let pozneje me je v nekem trenutku do kosti zmrazilo trpko sporočilo Vrbe. In me vedno znova. *Ne vedel bi, kako se v strup prebrača vse, kar srce si sladkega obeta ...* Na prisilno učenje Vrbe sem se spomnil ob ponovnih razpravah o spremembi himne in ob branju že nekaj let starega zapisa o Borisu Pahorju, ki se je na nekem srečanju hudoval, da smo edina država na svetu, ki v himni ne opeva veličine svojega naroda. Bentil je, da nimamo narodne zavesti, ker ob praznikih ne izobešamo zastave. Narodna zavest, pravi, je »naraven in pozitiven občutek pripadnosti nekemu narodu«.

Sklicevanje na naravo, ko gre za družbena in politična vprašanja, me vedno spravi v višje prestave in skorajda povzroči hiperventilacijo. Nič naravnega ni v tem, da v mojem osebнем dokumentu piše, da sem Slovenec. Narodi so zamišljene skupnosti, pojasnjuje politolog Benedict Anderson, ki temeljijo na izmišljeni tradiciji in občutku skupnosti. Narava s tem nima prav nič. A argument narave očitno



Anja Dr.

postaja pribežališče tistih, ki jim zmanjka pravih argumentov. Med referendumom o družinskem zakoniku sem kar naprej poslušal, da je tradicionalna družina nekaj naravnega. Ampak tudi družina je zgolj družbena institucija in z naravo nima nič, razen tega, kot je svoj čas pikro pripomnila antropologinja Karmen Šterk, da gre družina včasih na sprehod v naravo.

Zastav ne izobešam. Ne slovenske ne kakšne druge. Na kraj pameti mi ne pade, da bi si na svoj suknjič zapel značko s slovensko trobojnico, kot to ponosno počnejo nekateri politiki. Na Triglav sem splezal dvakrat, a ne zato, da bi bil pravi Slovenec. Slepa vera v državne simbole me odbija. Odbija me glasno in slepo poveljevanje naroda, »nas« nasproti »njim«. Preveč prozorna se mi zdi ljubezen, ki jo je treba manifestirati s pomočjo civilne religije. Vedno ko me k temu na silo spodbujajo z idejami, da je treba na vsaki šolski proslavi peti himno in se pokloniti veličini domovine, da naj mladi pojejo slovenske pesmi, kar naj bi zagotovili s kvotami slovenske glasbe na radijih, s predlogi, da je treba zamenjati

slovensko himno, ker ni dovolj narodoljubna, in ob njej strumno stati ter po možnosti držati roko na srcu, slišim le eno: misli, kot mislimo mi. Rečeno drugače: ne misli!

Ampak kaj imam skupnega z vami, 63,51 % volilnih upravičencev, ki ste se udeležili referenduma in mi odrekli enake pravice? Zakaj naj pojem vaše pesmi in maham z vašo zastavo? Kaj imam skupnega s tistimi, ki na meje te države postavljajo žico, razen tega, da je zdaj to tudi moj problem in moja zgodovinska odgovornost? Z vami, ki strahopetno mečete svinjske glave po gradbiščih? S tistimi, ki pristajate zgolj na črno-belo reprodukcijo neke kulture? Črno-bele kulture, ki ne poznajo raznolikosti in spoštovanja različnosti, so mrtve kulture.

Stvar je precej preprosta: slovenska kultura – in katera koli druga – bo preživela le, če jo bomo vedno znova postavljali pod vprašaj, jo izzivali, subvertirali in gradili na novo. Je to tako težko razumeti?

DOLGA ŽICA, PRAZNA ŽLICA.

JURIJ KUNAVER



foto: osebni arhiv

Pamflet:

IMAM SVOJE MNENJE, PA SE Z NJIM NE STRINJAM

Žalostno, toda resnično. Šef zveze borcev je šel k maši za padle partizane, Tito se obrača v grobu, na njegove proslave, na katerih vpije »zmaga«, hodi le Milan rdeči. V srednji šoli so nam govorili, da je pravnik. Ni res, ima le 3-mesečni politični tečaj, in moj fotr tut ne bo priznal, da so me dobili iz Švedske. Bil je nor in mi je metal poper v oči. Kdaj bo EU rekla, naj se zaprejo zavodi? Mojega pisateljskega sotrpina Jerneja Vilfana so v SVZ Dutovlje pretepli neznanci, delavci v zavodu pa niso ukrepali. Kaj pa Donald Trump? Nemec bo vrغل atomsko na Lugansk, naj se zmenijo med sabo. Bush je naredil čisti šit, ko je napadel Irak, naši so tam, torej smo potencialna država za teroriste. Vsem dekletom in ženam tega sveta želim lep 8. marec.

Č. Clonsky

KOFETKARJA, 11. DEL

Upal sem, da je to zadnji kofetek. No, pa Taubi ne neha težiti. Situacija se je stabilizirala, spet so v ospredju klasične pregrehe. Zakaj je tu in tam kakšna pikica in prejšnji dan ni bilo pometeno. Kdo je v kopalnici pozabil luč in podobne nepazljivosti. Sicer pa je v tem t. i. normalnem svetu vse po starem. Se pravi, da je vse nenormalno. Ob vsej ksenofobiji, ne samo do beguncev, pričakujem, da se bo morda našel nekdo, ki bo rekreativno skočil v Ljubljano in vpil: »Bog je majhen.« Tu in tam slišim, da smo pijandure. Ni daleč od resnice, a domnevam, da gre za terorizem. Ker moramo biti izobraženi, je prav, da smo imeli prejšnji dan predavanje o hepatitisu C. Razumel sem namreč toliko kot kolega iz pritličja, ki je gluha. In na koncu naj ne rečem, da imam vsega dovolj. Na toplem sem pet let. In hvala.

N2 in Taubi

021
KRALJI
ULICE

MarreČarre in Hawdi:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ MARREČARRE

MALI, S PSOM KADIM ŽE LETA,
V PRIMERJAVI S KLOPCO,
KI PESTOVALA JE RITO LENO.
ZDRAVA PAMET, DOBER KRALJ IN PAČ ŠE KDO
TI VEDNO MISLI ČISTIH NATRESO.
VZGON IN VZGOJO SAM PRESODIŠ,
DA ZDRŽIŠ IZSTREL V KOSMOS,
ČE NE, SI VEČNO KRČEVIT,
ZAVIT V SEBE, V MOLITEV LE ZA SPANEC.
IN NE UBIJAJ SE, NITI MENE,
KER ŽIVLJENJE NE UBIJA,
ALI PAČ, ŽIVLJENJE NAM LE MINE.



foto: Sandra Požun

MALI KRALJ HAWDI

S PSOM KADIVA ČIK,
SEDIVA NA KLOPCI,
TER PIJEVA TONIK IZ
RAZNIH OSTANKOV,
BOGATIH Z OMEGA 3.
ČAKAVA NA ŽIVLJENJE,
DA SE KOT
SLAP Z NEBA
NA NAJU VSUJE.
NENADOMA JE TO LE MISEL,
POPOLNI ABSURD VELIKI.
ČUTITI GA
JE SPET SINONIM
KRČEVITEGA OKLEPANJA
ZMEČKANE ODEJE,
MOLITEV ZA SPANEC,
UBIJ ME NEŽNO.

Kraljevi recenzor:

BALERINE, PERFORMANS (FORUM ZA NOVI PLES IN MINJA BOGAVAC)

Priznam. Na predstavo Balerine sem konec novembra šel v Kino Šiška zgolj zaradi povabila prijateljice Mitre iz Novega Sada, ki nastopa v njej. Na dogodek sem šel sam in brez posebnih pričakovanj. Jaz in balet sva dva različna pojma, kot npr. jaz in balet, zato sem se znotraj manjše osvetljene publike pred začetkom predstave počutil kot nekakšen »outsider«. Najprej sem pomahal Mitri na odru, prebral kratko predstavitev, ki mi jo je dala gospodična na vhodu in predstava se je začela. S plesom, gledališko igro in glasbeno spremljavo so baletke iz Novega Sada govorile o sebi in svojem poklicu. Predstava me je takoj prevzela in mi vzbudila zanimanje. Pričele so s tem, zakaj so se odločile za svoj poklic, nadaljevale s težavami, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, in anoreksijo, pa kako jih sprejemata družba in publika, govorile so o stereotipih itn. Vseskozi je bil prisoten humor, ki je skozi dinamično gledališko igro v kombinaciji s plesom in glasbo poskrbel, da sem se vživel v dogajanje na

odru. V predstavi ni bilo nikakršne fikcije, ampak so igralko komunicirale s publiko in predstavljale resnične tegobe in izkušnje. Ena od balerin je s prsti v obliki črke L na čelu vprašala »Kdaj ste si na zadnje ogledali kakšno baletno predstavo?« in takoj zatem so igralko na odru odplesale insert iz Labodjega jezera. »V Angliji imajo baletke svojo kantino, zato da se lahko med delavnikom prehranjujejo zdravo. V Srbiji pa imamo pekarnice!« Takoj ko je to izgovorila ena od baletk, se je začela zastrašujoča atmosfera. Ekstremno zabaven performans je hitro minil in na koncu mi je bilo zares žal, da s sabo nisem pripeljal še koga. Zdi se mi, da je bila širša javnost slabo obveščena o dogodku, zato močno upam, da se bo dogodek ponovil v naših prostorih. Velika zahvala Mitri, ki je bila na odru odlična.

Goran J.

022
KRALJI
ULICE

SEDEM KUCHARIC, ŠTIRJE SOLDATI IN TRI SOFIJE, MGL

Avtorica Simona Semenič, ki je za svoj dramski tekst prejela Grumovo nagrado, med drugim izpostavlja pomembno vprašanje: Ali sta žensko poslanstvo res le porod in poroka? Tako namreč menijo nekatere iz vrst kuharic, medtem ko pripravljajo obed za soldate, ki se bodo ali pa ne vrnili s fronte. Če sodimo po življenjski zgodbi in nazorih glavnih protagonistk (treh Sofij), temu ni tako, saj vse pripadajo »eliti« pogumnih intelektualk, ki ne glede na posledice zagovarjajo svoje ideje, se zoperstavijo sistemu ter so za svoje prepričanje pripravljene tudi umreti. To se v bistvu tudi zgodi, saj so vse tri obsojene in posledično usmrčene. Sofije sicer izhajajo iz različnih zgodovinskih dob in tudi držav, družita jih le ime ter življenjsko poslanstvo. Prva

je Nemka Sophia Magdalena Scholl, študentka in oporečnica nacistične diktature, druga Francozinja Marie-Sophie Germain, ki je kljub nasprotovanju družine in izobrazbi žensk nenaklonjenemu času doštudirala matematiko in filozofijo (razvila je več pomembnih teorij), tretja pa Rusinja Sofija Lvovna Perovskajeva, ki je sodelovala pri atentatu na tedanjega carja Aleksandra II. kot članica revolucionarne organizacije Narodna volja. Kar se kuharic tiče, nimajo imen, pač pa se medsebojno nazivajo po lastnostih – ena je nečimrna, druga opravljiva, tretja ta dolgočasna, četrta veliko ve, peta je nergava, šesta fina in sedma vzkipljiva. Čas si krajšajo s kramljanjem, medtem ko se simultano odvija resnična »drama«; štirje soldati eno za drugo usmrtijo prej omenjene Sofije.



foto: Sebastian Cavazza

Skratka, pretresljiva drama, prežeta s črnim humorjem (ki med drugim kritizira banalnost birokracije in vojne) s pomočjo hitrega nizanja pomenljivih dialogov na domiseln način poveže sklop dogajanj v celoto. Vsekakor vredna ogleda.

MG

OPIČJI KRALJ, KITAJSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA PEKINŠKO OPERO, CANKARJEV DOM

CNPOC ohranja kulturno dediščino znamenite tradicionalne kitajske gledališke zvrsti iz 13. stoletja, iz tega časa namreč tudi izvira. Danes je v svetu poznana kot kitajska opera. Kitajsko narodno gledališče razvija enega od žanrov, pekinško opero ali džing-džu. Kot je bilo zaslediti tudi na sami predstavi, med pekinško ali kitajsko in evropsko opero ni prav nobene povezave razen odra, orkestra in igrancev. Kitajsko opero namreč sestavljajo trije ansambli, prisotnih pa je več sto igrancev, ki gojijo bogato tradicijo igralske tehnike džing-džuja. Klasična uprizoritev Opičjega kralja s petdesetimi nastopajočimi je bila prava paša za oči. Odlikujejo jo izredni glasbeniki, razkošni kostumi in vrhunski igralci, ki poleg zahtevne igralske tehnike obvladajo še akrobatske in borilne veščine ter zapleteno umetnost ličenja. Vsak igralec se namreč pred predstavo naliči sam, za kar potrebuje približno dve uri. Zgodba opičjega kralja je poleg pripovedke o beli kači verjetno

najbolj znan džing-džu. Glavni junak Sun Vukong oziroma opičji kralj je eden najbolj priljubljenih likov kitajske literature. Opičji kralj je čudežen lik, je pretkan in spreten, obvladuje raznovrstne čarodejske veščine in če mu je sploh kdo kos, mu je edinole Buda. Nastopa kot spremljevalec in pomočnik budističnega menihi, z duhovnim imenom Tripitaka, katerega naloga je iz Indije na Kitajsko prinesiti izvirne budistične spise, na poti pa se mora spopasti s številnimi preizkušnjami, pri katerih mu je v največjo pomoč prav opičji kralj.

Za evropskega gledalca torej pravi premik na Daljni vzhod in tudi izviren uvod v novo kitajsko leto 2016, ki bo po kitajskem horoskopu v znamenju opice. Zahvalil bi se Cankarjevemu domu, ogled pa močno priporočam.

Marko G.

LJUDJE ALI ŠKRATJE?, ŠKRAT KUZMA DOBI NAGRADO, SMG

Na hladni četrtek 7. 1. 2016 sva se z Vitom podala v Slovensko mladinsko gledališče. Ker sva oba prišla malo prej, sva skupaj opazovala neučakane otroke, ki so vstopali v gledališče in se veselili predstave. Le kje ljudje z leti izgubimo veselje do preprostih šal in otroških neumnosti? Verjetno nam čas marsikaj vzame. Čas pa nam marsikaj tudi da in tako nama je z Vitom dal priložnost, da si po dolgem času ogledava predstavo za otroke. Po zelo zelo dolgem času sva se znašla v pravljичni deželi škratov, katerih glavni »junak« je večno »umazani« in nagajivi škrat Kuzma (Ivan Peternelja). Svojo hudomušnost ponazori s premeščanjem različnih ptičjih jajc v napačna gnezda. Tudi ostali škratje (frizerski, tiskarski, radijski, kuhinjski, zidarski) v živopisnih dejanjih predstavijo nečednosti, ki jih počnejo. Predstavo ves čas povezuje in opisuje Marinka Štern. Poteka tudi žreb travic za najbolj

nagajivega škrate. Pri žrebu zmaga nagajivec Kuzma ter za nagrado dobi jagode, ki rodijo ves čas. Ob proslavljanju nagrade se Kuzma zaljubi v prelepo zeleno škratico, ki je očarana nad njegovim imetjem – večnimi jagodami. Vendar pa sreča ne traja večno, saj mu med spanjem te jagode izmakne veverica, ki to naredi iz maščevanja, saj ji je nekoč prav Kuzma izmaknil njeno zalogo lešnikov. Vse dogajanje s Kuzmo spremlja sraka (Maruša Geymayer-Oblak), katere zasledovalna manija nikoli ne poneha. Sraka ostalim gozdnim živalim (veverici, medvedu ...) redno pripoveduje o nagajivostih, ki jih Kuzma zagreši. Ko se Kuzma prebudi, ugotovi, da njegovih jagod ni več, medtem pa se z njimi sladkajo živali v gozdu. S tem ko Kuzma izgubi jagode, izgubi tudi ljubezen ljubljene škratice. Zgodba Svetlane Makarovič je vsekakor poučna, saj je prenesla človeške navade v



pravljичni svet škratov ter ostalih gozdnih živali. Igra za otroke doseže največji smisel, če se pravljичni liki prelevijo v ljudi in njihove značaje. Vsebina predstave nam hipoma prikaže družbene procese današnjosti oz. realnosti ter življenjske pasti. Tako je realnost na nežen način predstavljena otrokom, ki so se v prikazano dogajanje lepo vživeli. Ob ponovitvi predstave jo seveda priporočava v ogled tudi seniorjem.

Vito Stante in Sara Kočar

023
KRALJI
ULICE

TAKSI, KINODVOR

V sredo, 6. januarja, se je v dvorani Kinodvora odvila premiera filma Taksi (Taxi) iranskega režiserja Jafarja Panahija. Avtor ima v Iranu 20-letno prepoved snemanja filmov zaradi obsodbe propagande proti islamski republiki. Film je sicer nastal v letu 2015, z njim pa je režiser prikazal, da je v Iranu zelo omejen glede svobodnega izražanja. Voznik, ki je režiser sam, se vozi skozi mesto in pobira ljudi, ki jih razvaža na želeni cilj. Vsak doprinese svoj filmski lik in svojo zgodbo. Film se dobro prepleta in zapleta, predvsem pa hitro mine. Je zanimiv, gledljiv in predvsem preprost. Na koncu se odvrti špica, ki pojasni, da je spremenjena zaradi politike, avtor pa se zahvali, da je film smel posneti. V preteklosti se je Panahijev film z naslovom In film nist (To



foto: arhiv Kinodvora

ni film) iz leta 2011 pojavil na Liffu, zvito pa ga je »prešvercal« celo na filmski festival v Cannesu.

Žigažaga

ČUDEŽNA TERAPIJA, MGL

Daniel Glattauer (pri nas verjetno najbolj poznan po romanu Proti severnem vetru) nam kot avtor predloge predstave v režiji Tijane Zinajić ponudi za današnje čase precej običajno, predvsem pa pogosto življenjsko situacijo pa tudi dogajalni prostor: zakonsko svetovalnico. Vanjo se zateče zakonski par srednjih let, ki zaradi nenehnega konflikta le s težavo vztraja v zakonu. Oba udeležena sta nesposobna kakršne koli komunikacije razen obtoževanja in omalovaževanja. Za možem je razkrita afera, za ženo flirtanje v stilu »milo za drago«. Terapevtka v poskus reševanja zakonske krize vložijo precej truda, pa vendar se zdi prognoza sprva precej slaba. Zgodba se postavi na glavo, ko se vloge zamenjajo in »pacienta« postaneta terapevta. Konca ne morem razkriti, seveda pa ga ni nemogoče predvideti. Prava mera humorja, ravno dovolj akcije, zaplet in razplet, predvsem pa igralska



foto: Sebastian Cavazza

zasedba na nivoju, rezultat česar je predstava, ki jo priporočam v ogled.

MG

V REPUBLIKI SREČE, SNG DRAMA

Vloga posameznika znotraj družine in družbe je poglobljena tema drame V republiku sreče britanskega dramatika Martina Crimpa, ki je besedilo razčlenil na tri dejanja (Uničenje družine, Pet temeljnih svobod posameznika, V republiku sreče). Režiser Sebastijan Horvat tako dogajanje postavi v čas pred, med in po revoluciji, gledalcu pa prepusti odgovor na vprašanje, v kateri izmed omenjenih faz posameznik pravzaprav najde srečo, če sploh v kateri.

Predstava odpira mnoga aktualna vprašanja, saj se dotakne številnih plasti in pasti tradicionalne družine v sodobnem svetu (družinska in družbena vloga žensk, poklicna neizpolnjenost moških, odnos družbe do starostnikov, incest, najstniška nosečnost). V prvem sklopu smo priča temačnemu družinskemu vzdušju, ko luč upanja ne posveti več niti ob božiču. Izmenjava puhlic med sorodniki poteka v mukotrpnem tempu, kar še poudari ujetost posameznika v družinske sponke. Monotonost preseka nepovabljeni gost, stric Bob, ki s svojim brutalnim monologom vsem zbranim nastavi ogledalo. Luč zasije šele s prihodom Bobove partnerke Madeleine, ki v soju žarometov kljubovalno zapoje pesem svojega življenja. Sledi popoln razpad sistema, ko v drugem dejanju pade zid, kot je padel berlinski in še kateri, saj se hiša (in z njo ideja tradicionalne družine?) razleti po tleh. Revolucionarni naboj se nadaljuje in zvrstijo se replike posameznikov, ki zdaj uporniško »sami pišejo scenarij svojega življenja«. Vloge so v tej fazi zabrisane, a vendar je jasno, da vsi tulijo v isti rog. Nihče ne izstopa. Dokaj prikladno, saj živimo v okolju, ki ne sprejema drugačnosti, ljubi pa uniformiranost. Vsi enaki in vsi odtujeni posamezniki zaplešejo poslednji rave.

V sklepnem delu nas na odru pričaka kulisa sterilne beline,



foto: Peter Uhan

v katero sta ujeta Bob in Madeleine in skupaj z njima se znajdemo na cilju – v republiku sreče. Visoka pričakovanja pa se kmalu razblinijo. »Kam je šel ta svet? Kaj smo naredili iz njega? Smo [...] kliknili [...] in ga pomotoma izbrisali?« se sprašuje Bob, navidezno rešen spon preteklosti, a vpet v vedno nove različice odvisnosti in soodvisnosti. Zdi se, da je ultimativna svoboda nedosegljiva, brez nje pa smo obsojeni tudi na večno hrepenenje po sreči.

Uprizoritev navdušuje s svojo celostno zasnovo in izvedbo. Zahtevnost nekonvencionalne forme in vsebine prefinjeno omilijo duhoviti vložki, ki pa ne zapadejo v pretiran cinizem. Za to poskrbi izvrstna igralska zasedba z vrhunsko Natašo Barbaro Gračner na čelu. Režiser Sebastijan Horvat tokrat znova pogumno zavzame jasno stališče, hkrati pa publiki pusti dovolj prostora za interpretacijo.

Alenka Štefančič

KOMORNA OPERA JUNAK NAŠEGA ČASA, SNG OPERA IN BALET, 6. 1. 2016

Poljski dramatik Tadeusz Rozewicz (1921–2014) je prejemnik evropske nagrade za literaturo (2007) ter Griffinove nagrade za poezijo (2012), na njegovo delo pa je močno vplivala 2. svetovna vojna.

Ob naslovu takoj pomislimo na delo Lermontova Junak našega časa, ki je najbolj prepoznavno le v drugi sceni. Tega bi lahko v celoti označili za avtorsko delo Tomaža Sveteta, saj je iz absurdnega teksta izbral 6 scen, ki močno odstopajo od podlage in prinašajo tudi lastni prispevek. Skladatelj je v libretu poudaril pretanjen humor, ironijo ter družbeno kritični sarkazem, kar je za sodobno in abstraktno komorno delo z močnim filozofskim pridihom še kako aktualno. Če si pomagam s filozofijo, sta se Leibniz in Spinoza še najbolj približala eksistenci človeka. Spinoza priznava človeka kot bit v svetu, tu in zdaj. Drama Kartoteka je absurдна; junak se giblje od otroštva do sedanjosti, se obesi – pa vendar preživi, uniči zbor starcev, ki oživijo in mu spet ukradejo otroštvo...

Nastopajoči se lepo vklopijo v tekste in glasbo, ki jo izvaja godalni kvartet Feguš (par violin, viola in violončelo). Po avtorjevem opisu opere, ki ga navajam, je tekst komorne opere brezčuten, namenoma tog in obogaten predvsem z glasbenimi vložki.

Drama črpa iz ruševin idealov v svetu, ki je po 2. svetovni vojni



foto: Darija Štravs

razbit. Tovrsten odtujeni svet postaja v današnjih časih spet aktualen.

Nastopajoči so pohvalno opravili svojo vlogo, izpostavila bi predvsem Barbaro Sorč – mezzosopran –, ki me je s svojim petjem popolnoma prepričala. Največ pohval pa gre vsestranski režiserki Kaji Tokuhisa, ki je s preprostostjo scenografije in kostumografije dosegla maksimum.

Barbara Jozelj



Izza rešetak:

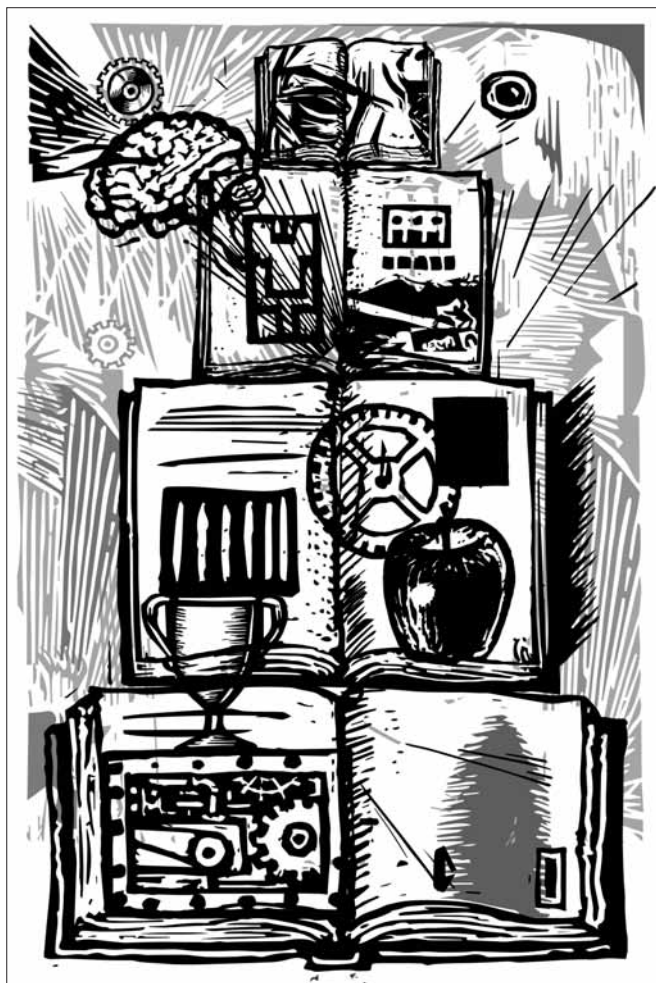
Zuzanna G. Kraskova

IZOBRAŽEVANJE V ZPKZ

foto: osebni arhiv

Nujnost izobraževanja zaprtih oseb v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) je Svet Evrope leta 1989 tudi uradno sprejel, in sicer sklicujoč se na pravico do izobraževanja kot na temeljno človekovo pravico, tako z vidika pomembnosti za razvoj posameznika v družbi, kot tudi za razvoj družbe same. Odbor ministrov je takrat vladam držav članic priporočal politiko izobraževanja obsojenih oseb z naslednjimi poudarki:

- izobraževanje mora biti organizirano tako, kot je v izvenzaporskem sistemu, in za skupine zapornikov iste starostne skupine,
- omogočeno mora biti vsem zaprtim osebam,
- cilj izobraževanja naj temelji na osebnem razvoju posameznika,
- naloga zaposlenih v ZPKZ mora biti spodbujanje k izobraževanju obsojenih oseb,
- izobraževanje mora imeti enak status kot delo,
- obsojene osebe naj se spodbuja k ciljnemu, aktivnemu izobraževanju,
- obsojenci naj imajo možnost izbire med različnimi, vsekakor ustreznimi oblikami izobraževanja,
- zagotovljena mora biti učna pomoč zaprtim osebam, ki imajo učne težave,
- pomembno je poznavanje razmer na trgu dela, posebno pri poklicnem izobraževanju in usposabljanju,
- ZPKZ naj imajo dobro založene knjižnice z ucnim gradivom, dostopne vsem zaprtim osebam,
- telesna vzgoja mora biti pomembna aktivnost zaprtih oseb,
- veliko pozornosti je treba posvetiti tudi ustvarjalnim in kulturnim dejavnostim, saj pripomorejo k boljši samopodobi zaprtih oseb,
- socialno učenje je za obsojence posebej pomembno, kajti utrditev tega učenja jim omogoča lažjo vrnitev v družbo,
- obsojencem naj bo omogočeno izobraževanje tudi izven kazenskih ustanov,
- spodbujati je treba tudi izobraževanje v postpenalnem obdobju oz. po odsluženi zaporni kazni,
- za zagotovitev izobraževanja obsojenih oseb morajo biti



Tjaša Zurga Žabkar

na voljo sredstva, oprema in osebje (Odbor ministrov Sveta Evrope, Strasbourg, 1989).

Slovenski zakon o izvrševanju zakonskih sankcij (ZIKS – 1UPB1) sledi priporočilom Evrope, saj izobraževanje zmanjšuje negativne učinke zapora, ki zaprto osebo zaznamuje za vse življenje. Prisilno bivanje na natančno določenem kraju za daljše obdobje, brez možnosti uveljavljanja najosnovnejše želje, na človekove psihične procese vpliva – milo rečeno – nespodbudno. Da ob tem niti ne omenjam soočanja z odgovornostjo za storjeno kaznivo dejanje in sprejetja krivde ...

LUDSKA KUHNA - JOGURTOVO PECIVO

Sestavine:

- 500 g polnomastne skute
- 2 lončka polnomastnega jogurta
- 2 lončka kisle smetane
- 3 jajca
- žlička limonine lupinice
- vrečka pecilnega praška
- 10 žlic moke
- 8 žlic sladkorja

Priprava:

V skledi zmešamo skuto, 2 jajci, jogurt, lonček kisle smetane, sladkor in moko ter postopoma in enakomerno vmešamo še pecilni prašek in limonino lupinico. 1 jajce in 1 lonček kisle smetane zmešamo posebej, s to mešanico pa bomo kasneje premazali pecivo. Maso nadevamo v pekač, ki ga postavimo v že ogreto pečico (200 stopinj) in pečemo približno 10 min, da masa nekoliko zakrknje. Nato jo premažemo z mešanico, ki smo jo pripravili iz jajca in kisle

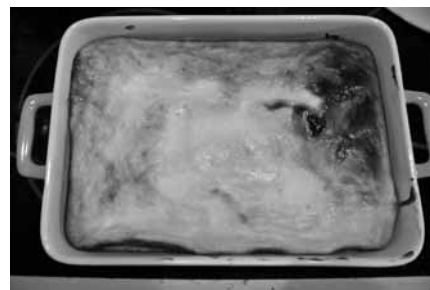


foto: Tina Koren

smetane, ter pečemo na 180 stopinj še 35 minut. Pustimo, da se pecivo ohladi, in postrežemo. Dober tek!

Tina Koren



foto: osebni arhiv

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

POMLADANSKO DOGANJE ZA RAČUNALNIKOM IN TUDI SICER ...

026
KRALJI
ULICE

Koledarsko leto je naokrog, bi lahko rekli ... Sam to najbolj vem ter predvsem čutim, to dodatno obremenitev in svojevrstno težo, še prav posebej pa to občuti tipkovnica mojega računalnika, ki je pod pritiskom mojih prstov in različnih javnih razpisov ter povabil in seveda poročil sofinancerjem, tako na državni kot tudi na lokalni ravni. Tudi na tej administrativni in mnogokrat žal preveč birokratski ravni se zaključuje leto 2015 ter piše slovo administrativno-statistične narave ...

V primerjavi z analogijo kakšnih dvajset let nazaj je tovrstna birokratska dejavnost narasla z neverjetno hitrostjo, zaradi nje pa se moramo bolj kot ljudem posvečati »papirologiji«. Kar je obenem tudi pogoj, da se sploh lahko posvečamo ljudem, ki so v socialni stiski. Seveda če in ko zagotovimo dovolj »fundraisinga« na izvršilnem nivoju ... Vendar pa je nastopil tudi čas, ko se prične polniti list letošnje zgodbe, in ideje se počasi udeležajo v praksi. Le nekaj je že dodelanih zgodb z jasno strukturo in glavo ter seveda nogami, se pa najde tudi kakšna nova, ki bo šele ugledala luč dneva in ki jo je treba še posebej umetelno implementirati v naš družbeni prostor, pa tudi v čas.

Po drugi strani je tudi nekaj takšnih zgodb, ki so v svoji notranji biti že stare ali vsaj dovolj koncizno utečene, a se ponajajo z venomer novo vsebino in novimi pogledi, morda tudi pristopi ...

Ena izmed takšnih zgodb, ki se bo tudi letos zapisala v naš brezdomski prostor že tretjič zapovrstjo, je seveda BREZDOMNI KONGRES. Organizirata ga vseslovenska brezdomna mreža ter društvo Brezdomni do ključa. Kaj je pravzaprav lepše kot to, da časnik (cestni časopis), ki je na nek način tudi svojevrsten dokaz obstoja brezdomskega miljeja in tisočerihih neljubih situacij ter zapletov, po tej poti s spodnjim obvestilom formalno napove in javnosti približa tovrstno kongresno dogajanje. Zatorej vsi, ki vas kakor koli zadevajo ali zanimajo različni vsakoletni dinamični (statistični in vsebinski) trendi ranljivih

3. BREZDOMSKI KONGRES		
Piran, četrtek, 17. 3. 2016		
NASLOV:		
»TUDI MI SMO BREZDOMNI« STRATEGIJA ter »SPREGLEDANE KATEGORIJE« BREZDOMNIH OSEB V SLOVENIJI		
DNEVNI RED:		
ČAS IZVEDBE	VSEBINA KONGRESA	IZVAJALCI
9.30 - 10.00	Registracija – sprejem udeležencev	
10.00 - 10.10	Otvoritev kongresa	BOŠTJAN CVETIČ Društvo Brezdomni – Do ključa
10.10 - 10.40	Častna pokroviteljica	VLASTA NUSSDORFER varuhinja človekovih pravic
10.40 - 11.30	Problematika brezdomstva v regiji – Hrvaška	DRAGO DADO LELAS, UDRUGA MOST – brezdomna hrvaška mreža
11.30 - 12.00	Odmor in mreženje	
12.00 - 13.00	Strategija – izzivi brezdomnega vsakdana Podelitev 2. BREZDOMSKEGA ČEVLJA	BOŠTJAN CVETIČ, Nadškofijska karitas Maribor
13.00 - 14.00	Kosilo	
14.00 - 14.30	Materinski dom kot nadomestni/začasni dom za ženske in otroke	ŽANET MITHANS Materinski dom Maribor – Center za socialno delo Maribor
14.30 - 15.00	Beg žensk pred nasiljem	VILMA REGOVC, Društvo VARNA HIŠA Gorenjske
15.00 - 15.30	Odvisnost in brezdomstvo	ŽANIN ČOPI, Društvo SVIT Koper
15.30 - 16.00	ZAKLJUČKI KONGRES	

skupin naše družbe, še prav posebej »brezdomska scena« in iz tega izhajajoči milje ali karkoli drugega, kar je v neposredni ali posredni povezavi s to izrazito zahtevno, a mnogokrat žal tudi podcenjeno problematiko, vljudno vabljeni, da se nam pridružite.

Tako bo tudi letos še prav posebej zanimivo mreženje samo, pa tudi dodatna zunajkongresna dejavnost, kjer se bodo predstavile praktično vse relevantne organizacije in programi, ki so sopotniki

brezdomnih oseb na njihovi poti in ki z roko v roki osmišljajo ali vsaj poskušajo osmišljati njihov vsakdan in so v svojem poslanstvu postavljeni oz. ustanovljeni prav za njih, za brezdomne osebe Slovenije ter tudi tiste tujce, tuje rezidente, ki jih tovrstna »usoda« doleti na naših tleh ali pa smo njihovi gostitelji na številnih, že vrsto let utečenih brezdomnih migrantskih poteh, ki potekajo preko naše države. Še enkrat vljudno vabljeni! Tekoče leto se torej resnično »vrti« z veliko hitrostjo ...

PRODAM ZASTAVO NA POL DROGA.

ČRTOMIR CLONSKY

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

NOVINARJI NE KLEČIJO: STOP SPREMEMBAM ZAKONA O AVTORSKIH PRAVICAH (FOTOGRAFI)



foto: Miloš Stosić



foto: Miloš Stosić

»Navadna fotografija, predvsem tista, ki služi kot ilustracija članka, je rezultat izključno mehničnega, rutinskega, tj. fizičnega dela in kot taka ni avtorsko delo.« Tako je ocenil odbor za ustavna in zakonodajna vprašanja po razlagi Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah in priporočil Skupščini Srbije, da sprejme predlagano stališče. Razprava o tovrstni oceni odbora je bila objavljena v ponedeljek, in sicer brez večje polemike, zato pa je izzvala pravo razburjenje med združenji novinarjev in fotoreporterjev, ki zahtevajo, da parlament tako stališče zavrne. Poslanci se bodo izjasnili v naslednjem tednu.



foto: Miloš Stosić



foto: Miloš Stosić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Ivan Kožarić: V čudovitih razlikah Enotnost!

KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, LJ

KDAJ: od 24. 2. do 10. 4. 2016

KAJ: ALUO LXX. Preteklost, sedanjost, prihodnost

KJE: Galerija Jakopič, Slovenska c. 9, LJ

KDAJ: od 19. 1. do 24. 4. 2016

KAJ: Rue des Fabriques 43, skupinska razstava

KJE: Kulturni center Tobačna 001,

Tobačna ulica 1, LJ

KDAJ: od 11. 2. do 11. 3. 2016

KAJ: Žarko Vrezec, Dnevnik, Slike 2012–2015

KJE: Bežigradska galerija 1,

Dunajska 31, LJ

KDAJ: od 18. 2. do 22. 3. 2016

KAJ: Živko Marušič, Skrita stran Meseca

KJE: Bežigradska galerija 2,

Vodovodna 3, LJ

KDAJ: od 3. 3. do 5. 4. 2016

KAJ: Video prostor

KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, LJ

KDAJ: od 16. 3. do 8. 5. 2016

KAJ: Rečeno, storjeno – Sonja Klopčič in Alex Lan

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,

Kersnikova 2, 3. nadstropje, LJ

KDAJ: 3. 3. ob 18.00

KAJ: Arunachal Pradesh: zadnji lovci na glave Indije – Arne Hodalič in Mare Lakovič

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,

Kersnikova 2, 3. nadstropje, LJ

KDAJ: 7. 3. ob 18.00

KAJ: Od Julijskih Alp do Tihega oceana -

Huu Huu paragliding - Klemen Sovan

KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, LJ

KDAJ: 9. 3. ob 19.30

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Nemški bralni krog za odrasle –

Helena Bučar

KJE: Knjižnica Polje, Zadobrovska 1, LJ

KDAJ: 1. 3. ob 18.00

KAJ: Poetično v umetnost – Irena Tomažin

KJE: Trubarjeva hiša literature,

Stritarjeva 7, LJ

KDAJ: 2. 3. ob 20.00

KAJ: Tekoči trak – Peter Rezman

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,

Kersnikova 2, 3. nadstropje, LJ

KDAJ: 8. 3. ob 18.00

KAJ: Bralna čajanka

KJE: Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63, LJ

KDAJ: 15. 3. ob 19.00

KAJ: Poezija med policami (pesniški večer z učenci Srednje vzgojiteljske šole in Gimnazije Ljubljana)

KJE: Knjižnica Bežigrad,

Einspielerjeva 6, LJ

KDAJ: 21. 3. ob 18.00



Janez Kompare

KAJ: Pesemtry – večer irske poezije

KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 45 A, LJ

KDAJ: 21. 3. ob 18.00

KAJ: Od Pusta do Polpetelinčka, večer ljudskih pravljic – Tatjana Mavrič

KJE: Knjižnica Šentvid, Prušnikova ulica 106, LJ

KDAJ: 9. 3. ob 19.30

Razno

KAJ: Pogovorni večer – V KOŽi besede in INTUICIJE V ZNANOSTI

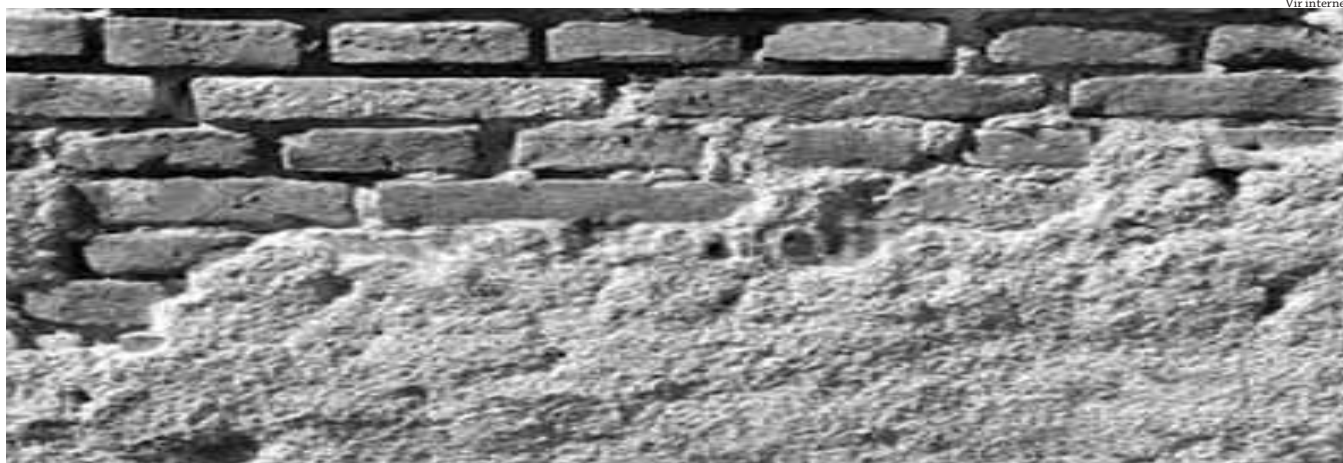
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,

Kersnikova 2, 3. nadstropje, LJ

KDAJ: 30. 3. ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov:

urednistvo@kraljiulice.org.



Vir internet

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!



14. 01.>> Spoštovani, pohvale prodajalcu št. 565 (Gabriel Szajko – op. uredništva). Želim mu veliko sreče in optimizma v življenju, vam in kraljem ulice pa vse dobro. Lepo pozdravljeni, Tanja

14. 01.>> Z veseljem vsak mesec kupim izvod Kraljev. Se mi je ponovno zgodilo, da sem kupila od nekoga, ki je ravno na naslovnici :-), prijazen in simpatičen Roman. LP, Anja

16. 01.>> Pohvalila bi prodajalca št. 565 (Gabriel Szajko – op. uredništva). S svojo pozitivnostjo in prijaznostjo je prava osvežitev v teh turobnih dneh. Sara in Erik

16. 01.>> Kralji, januarska številka vam je fantastično uspela – raznolike teme, zanimive izkušnje, veliko pozitivne, še tako naprej. Odpirate srca ljudi, medtem ko nas mainstreamovski mediji nenehno bombardirajo z gnojico. Pohvale zlasti Maticu Muncu, ge. Glavanovi, Bibi, Mojci Sovdat, Dobrim dušam in Luku. Niste le cestni časopis, ampak SPREMINJATE SVET NA BOLJE. Hvala! Nastja

17. 01.>> Kralji ulice, super ste! Vsakokrat, ko grem v Ljubljano, kupim časopis in vedno pomislim: »Zakaj v Domžalah ni nikoli nobenega prodajalca Kraljev?!« To soboto pa je pred Lidlom v Domžalah prodajala časopis prodajalka št. 566 (Brigita Szajkova – op. uredništva), prijazno, nevsiljivo ... Super ideja, punca, čestitam! LP, Klavdija

18. 01.>> Rada bi pohvalila št. 594 (Gašper Kveder – op. uredništva), ker je zelo vljuden prodajalec in me je spravil v dobro voljo. LP, Mateja

19. 01.>> Prodajalci Kraljev ulice pred Hoferjem na Fužinah so vedno tako prijazni in zelo v redu, še posebej št. 575 (Andrej Kralj – op. uredništva). Vedno se potrudim, da kupim super časopis!

23. 01.>> Tale mesec smo Kralje kupili moj brat, moje dekle in jaz. Vsak se je posebej pohvalil s tem, saj v naglici življenja drug za drugega nismo

vedeli ... Kakor koli, zdaj uživam v branju ... Morda prihodnji mesec spet vsi kupimo, čeprav to ni najbolj ekološko. LP, Rok

25. 01.>> Danes me je pred Mercatorjem v Šiški prav lepo pozdravil prodajalec Kraljev št. 427 (Sirious Hadi – op. uredništva) in z veseljem sem kupila novo številko. Revijo kupim vedno, ko je le mogoče. Lepo ga pozdravljam in mu želim veliko sreče in upam, da ga še kdaj srečam. Lep pozdrav, Lucia

28. 01.>> Pozdrav Kralju ulice Tomažu Železniku (št. 597). Danes mi je s svojo zgodbo, prijaznostjo in revijo polepšal dan. LP, Peter

02. 02.>> Kralji so mi prirasli k srcu. Vedno, ko hodim po Ljubljani, špegam okoli, če je kje kakšen, da kupim časopis. Tudi če že imam tisto številko, pustim pri prodajalcu par evrov. S svojo pozitivno me opomnejo, kaj je resnično pomembno, in mi polepšajo dan. Danes mi ga je polepšala gospa Mirjam (št. 479 – Mirjam Gobec – op. uredništva), že ko sem jo zagledala na »njenem« križišču, saj me vedno zanima, kakšno posvetilo me bo čakalo na naslovnici. Ogreje mi srce, ko se mi nasmehne in zaželi srečno vožnjo. Njej in vsem kraljem in kraljicam želim vse dobro! Objem, Petra Saša

02. 02.>> Vsak začetek novega meseca se po Ljubljani oziram za novo številko Kraljev. Danes zjutraj še pred prvo kavo naletim na gospoda, ki nosi številko 55 (Petr Bolješek – op. uredništva). Žal mi je, a ne poznam imena ... Napol v spanju plačam časopis in adiyo. Toliko o moji kulturi in vljudnosti. Tudi jaz ti želim veliko lepih dni in hvala za tvoje iskrene želje. :-) T. Z.

04. 02.>> 597 (Tomaž Železnik – op. uredništva), gospod izpred Hale A. :-). Srečanje z vami mi bo še dolgo ostalo v spominu. Tisti dan me je razveselilo in ga znatno izboljšalo. Zanimivo, da je bila v vseh trgovinah okoli mene ravno vaša beseda. Tako iskreni, hudomušni in nedvomno polni življenjskih nauk. No, najlepša hvala za to. Saj zdaj pa lahko rečem hvala, ne? Polona

OGLASNA DESKA

ZAHVALA

Posredovalnica rabljenih predmetov Stara roba, nova raba na Poljanski 14 se zahvaljuje donaciji Papirnice Vevče in Elektru Ljubljana. Istočasno se zahvaljujemo tudi vsem našim rednim in občasnim strankam za njihove donacije.

Prosil bi, če ima kdo za podariti prenosni računalnik, katerega bi potreboval za delo na terenu. Za pisanje člankov, shranjevanje fotografij in materiala na kameri in še za marsikatero stvar. Že vnaprej hvala. Andrej, 040 164 859.

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak petek od 15h - 16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!



V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €).

Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!



							OBELISK V SPOMIN NA POMERMBEN DOGODEK ALI OSEBNOST (DVE BESEDI)	SERVIETA	PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA, OTKA	PRIPADNIK NEKDANJIH ITALOV	VELIKO MESTO V ZDA, ZNANO PO GLASBI	MENIČNI DOLŽNIK (IZ ČRK BESEDE STARTA)
							HITER TEK NA KRATKE PROGE					
							DEL DUNAJA Z ZABA- VIŠČEM					
							GLAVNO MESTO KANADE					
							FILMSKI REŽISER JANCŠO (IZ ČRK SMOLIK)					
							KRAJŠA OBLIKA IMENA MARIČA				RADIJ OPERA RAH- MANINOVA; RUSKO M. IME	
Miha Andoljšek							NEON		NIZEK Ž. GLAS RIMSKI BOG LJUBEZNI			
VEČJE ZEMLJIŠČE	PRIHOD V NOVO STANOVANJE ALI HIŠO	KRALJICA ŠPORTOV	KRAJŠE GLEDA- LIŠKO DELO	TUJE ŽENSKO IME (IZ ČRK: ESTERO)	NEKDANJI TURŠKI MOGOČNEŽ	TERITO- RIALNA OBRAMBA	VELIKE KAMNITE GMOTE AFRIŠKA DRŽAVA					ZNAMKA ANGLEŠKIH MOTO- CIKLOV (IZ ČRK TOD)
ELEMENT KRIŽANKE									SLAVNA AM. ANTROPO- LOGINJA (MARGARET)			
NEKDANJI VZHODNO- EVROPSKO GERMANSKO PLEME									ODPRTINA V STENI LIBANONSKI POLITIK (IZ ČRK: MARIKA)			
GOSTA RJAVA TEKOČINA IZ SLADKOR- NEGA TRSA						ŽIVAH- NOST, POSKOČ- NOST						
ŽIVINA Z ENAKIMI VZREJNIMI ZNAČIL- NOSTMI					VISOKO JUŽNO- AMERIŠKO GORSTVO	KRAJŠA OBLIKA ČESKEGA IMENA OTAKAR			IRSKA REPULI- KANSKA ARMADA	REŽISER FILMOV O KEKCU (JOŽE)	VELIK SLONOV ČEKAN	LETOVIŠČE NA FRANC. AZURNI OBALI
BESEDNA FIGURA, ZANIKANO NASPROTJE (IZ. TOTALI)						ENOJNO CVETNO ODEVALO (IZ ČRK: PREGONI)						
OGLJIKO- VODIK, BREZBARVEN PLIN, TUDI ETEN						JAPONSKA PROVINCA NA HONŠUJU OSEBNI ZAIMEK						
IME DIRKAČA ROSBERGA (V BESEDI KEKEC)				OSEBA, KI KAJ DOJEMA, NPR. UMETNINO								
UDELE- ŽENEC NA POROČNEM PRAZNO- VANJU				TRETJE NAJVEČJE FINSKO JEZERO (1082 M ²)					PISATE- LJICA PEROCI			

SESTAVIL IN NARISAL JOŽE PETELIN

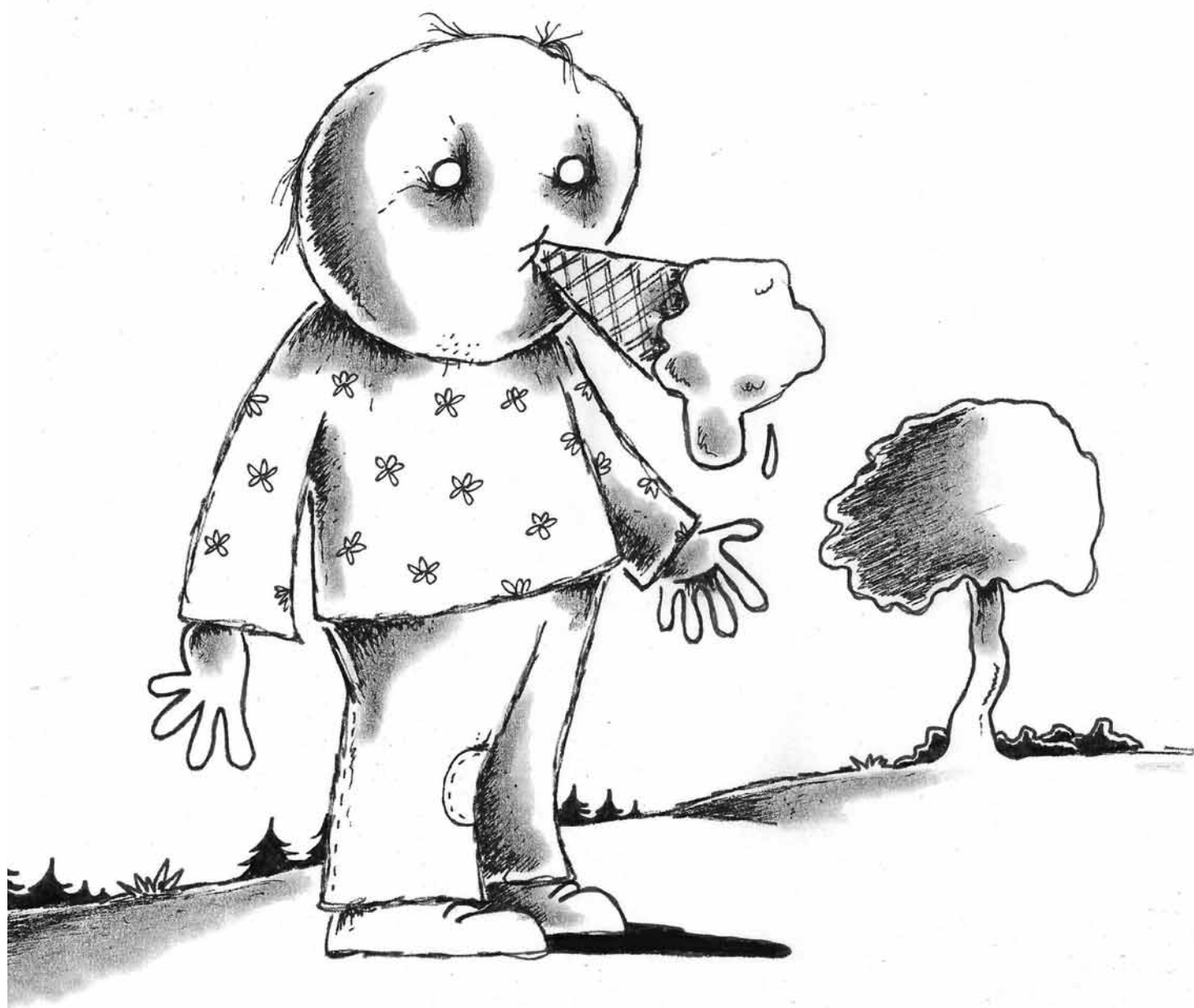
POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Marica Gartner iz Železnikov, Anton Bizjak iz Frami, Simon Perovnik iz Vodice, Janez Onič iz Maribora, Brane Rižner iz Kopra in Liljana Bajda iz Zagorja ob Savi.

V zadnjem času opažamo, da reševalci ob pošiljanju rešitev pogosto ne dopišete svojega imena, priimka in naslova. Naprošamo vas, da ste pozorni, in nam skupaj z rešitvijo posredujete tudi željene podatke.

CHOKES ON IT



JANNE
KARLSSON '14

A black and white photograph of a man and a woman smiling outdoors. The man is in the upper half, wearing a camouflage shirt and a dark jacket, looking slightly to the right. The woman is in the lower half, wearing a dark turtleneck and a denim jacket, looking directly at the camera. They are surrounded by bare tree branches and foliage. A grey rectangular box with text is overlaid on the left side of the image.

PERO IN VANJA

Lep pozdrav od ekipe »železniška postaja«.